

ŠTAJERSKI GOSPODAR

IZIDE VSAKO SOBOTO

Uredništvo in upravnništvo: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Naročnina: letno RM 2.50, polletno RM 1.40, četrtletno 75 Rpf

I. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 21. Juni 1941

Nr. 8

Pogodba o prijateljstvu med Nemčijo in Turčijo

Pogodbo, ki je sklenjena za dobo 10 let, sta v Ankari v sredo podpisala nemški veleposlanik v. P a p e n in turški zunanji minister S a r a d ž o g l u - Novo zблиžanje med obema državama na področju gospodarstva in kulture

Iz Berlina poročajo:

V sredo, dne 18. t. m. ob 21 uri sta v Ankari podpisala nemški veleposlanik v. P a p e n po nalogu vlade Reicha in turški zunanji minister S a r a d ž o g l u v imenu turške vlade pogodbo o prijateljstvu med Nemčijo in Turčijo. Pogodba se glasi:

»Nemčija in Turška republika sta v želji, da bi se odnošaji med obema državama postavili na podlago medsebojnega zaupanja in odkritosrčnega prijateljstva, s pridržkom sedanjih obveznosti sklenili pogodbo. V to svrhu je pooblastil nemški Reichskanzler gospoda veleposlanika Franz v. P a p e n a, prezident Turške republike pa gospoda zunanjega ministra šukrj S a r a d ž o g l a, ki sta na podlagi podeljenih pooblastil sklenila sledeče točke:

Čl. 1.

Nemčija in Turčija se obvezujeta spoštovati medsebojno integriteto in nedotakljivost svojih državnih področij in se vzdrževati ukrepov, ki bi bili po sredno ali neposredno naperjeni proti drugemu podpisniku pogodbe.

Čl. 2.

Nemčija in Turčija se obvezujeta, da bosta v bodoče v vseh vprašanjih, ki zadevajo njih skupne interese, navezali prijateljske stike, ki naj omogočijo sporazum pri obravnavi teh vprašanj.

Čl. 3.

Pričujoča pogodba se ratificira in bodo ratifikacijske listine v kratkem izmenjane v Berlinu.

Pogodba stopi na dan podpisa v veljavo, in sicer za dobo 10 let. Pogodbeni stranki se bosta v danem času sporazumeli glede podaljšanja pogodbe.

Zapisano v dvojnem izvorniku v nemškem in turškem jeziku dne 18. junija 1941.»

Istovrstno s podpisom pogodbe o prijateljstvu med Nemčijo in Turčijo sta izmenjali vladj Nemčije in Turčije naslednjo noto o gospodarskih odnosih med obema državama:

»Sklicujoč se na srečno sklenitev nemško turške pogodbe z današnjim dnevom se čutim počaščenega, sporočiti Vaši ekscelenci, da je moja vlada v kar največji meri pripravljena pospeševati odnošaje med Nemčijo in Turčijo, ozirajoč se na možnosti, ki jih nudi gospodarska struktura obeh držav. Pri tem naj tvorijo izkušnje, ki so

nastale v vojni v korist obeh držav, zaželjeno podlago.«

Vladi Nemčije in Turčije bosta v smislu tega sklepa v kratkem pričeli pogajanja, ki naj ustvarijo pogodbeno podlago za izvršitev omenjenega dogovora.

Nadovezujoč na podpis pogodbe o prijateljstvu med Nemčijo in Turčijo je bila izdana sledeča skupna izjava o tisku in radiu obeh držav:

Sklicujoč se na srečno sklenitev pogodbe izražata oba pooblaščenca željo, da bi tisk in radio obeh držav v objavah in prenosih vedno računala z duhom prijateljstva in medsebojnega zaupanja, ki karakterizira nemško-turške odnošaje.«

Hrvatska je pristopila Trojnemu paktu

Svečan podpis pogodbe v Benetkah - Os Berlin-Rim-Tokio gradi Novo Evropo

Nedeljo, dne 15. t. m. so bile staroslavne Benetke priča zgodovinskega dejanja. Nemški zunanji minister Joachim v. Ribbentrop, italijanski zunanji minister grof Ciano, japonski veleposlanik Horikiri in poglavitnik Hrvatske dr. Ante Pavelić so podpisali omenjenega dne v senatorski dvorani palače beneških dožev protokol o pristopu Hrvatske k Trojni zvezi, ki je bila sklenjena 27. septembra 1940 med Nemčijo, Italijo in Japonsko. To je tista pogodba, ki jo je Cvetković podpisal dne 25. marca t. l. in ki jo je Simovičeva tolpa dva dni pozneje raztrgala. Protokol o pristopu Hrvatske ima sledeče besedilo:

Čl. 1.

Hrvatska pristopa k paktu, ki so ga dne 27. septembra 1940 v Berlinu podpisale Nemčija, Italija in Japonska.

Čl. 2.

V kolikor bi skupne tehnične komisije, predvidene v čl. 4 Trojnega pakta, obravnavale vprašanja, ki zadevajo interese Hrvatske, bodo k razpravam komisij pritegnjeni tudi zastopniki Hrvatske.

Čl. 3.

Besedilo Trojnega pakta je priloženo pričujočemu protokolu, ki je sestavljen v nemškem, italijanskem, japonskem in hrvaškem jeziku. Vsako besedilo velja kot izvornik. Pogodba stopi z dnevom podpisa v veljavo.

Po svečanem podpisu pogodbe je imel italijanski zunanji minister grof Ciano govor, v katerem je pozdravil poglavitnika in Hrvatsko v imenu Italije, Nemčije, Japonske, Madžarske, Romunije, Slovaške in Bolgarije najprisrčneje. V svojem govoru je povda-

(Atlantic)

Nemško letalstvo je zadnje dni uspešno bombardiralo angleška skladišča za gorivo in pristaniške naprave mesta Haifa (Palestina). Slika prikazuje pristanišče v Haifi.

ril grof Ciano zaupanje napram mladi hrvaški državi, ki je nastala po dolgi in strastni borbi hrvaškega naroda. Osovinske sile so pozdravile neodvisnost Hrvatske kot akt pravičnosti, s katerim je bila popravljena ena izmed krivic verzajskega sistema. Železni volji Führerja in Duceja je pripisati, da so bila življenjskim pravicam narodov odprta vrata k novemu redu, pospeševanju blagostanja, stabilnosti in varnosti narodov. V tem leži pomen Trojne zveze in razširjanje njene moči, ki se izraža v tem, da se okrog Nemčije, Japonske in Italije zbirajo vedno novi narodi, ki bodo v slavi skupne politike videli zavarovanje svoje usode.

Poglavnik dr. Ante Pavelić se je zahvalil predgovorniku v imenu hrvaške vlade z izjavo, v kateri je ugotovil, da se je Hrvatska s podpisom pakta priključila tistim načelom, ki navdajajo voditelja Nemčije, Italije in Japonske pri zbiranju sil za ustvaritev novega reda v Evropi in v Aziji. Hrvatska je ponosna, da sme sodelovati v tej zvezi velesil, in to tembolj, ker se je neodvisna Hrvatska že s svojim postankom odločno postavila na stran tistih držav, ki zametujejo stare demokratično-parlamentarne sisteme in ki se posvečajo z obsežnim smislom za pravičnost svojim visokim političnim nalogam.

Na koncu svojega govora je poglavnik izrazil zahvalo duceju fašistične Italije, Führerju Velike Nemčije in ministru predsedniku Japonske za to, da je mogel kot predstavnik Hrvatske izraziti voljo svojega naroda do življenja in sodelovanja z osjo in prijateljskimi ter zavezniškimi državami.

Osovina je izkazala s sprejemom Hrvatske v veliko trozvezo hrvaškemu narodu svoje priznanje in hvaležnost za držanje, ki ga je hrvaški narod zavzel v vojni med Jugoslavijo in Nemčijo. Za ustaško gibanje ne more biti lepšega zadovoljstva kakor ga je nudil

svečan podpis pogodbe v Benetkah. Sestav trojnega pakta obsega sedaj razen Grške tudi formalno ves Balkan, ki je sedaj vključen v politično, gospodarsko in vojaško-obrambno politiko Trojne zveze. Za Anglijo, ki žrtvuje male narode molohu vojne, da bi na

cenen način obranila sebe pred položom, pa je pristop Hrvatske novo opozorilo, da v tem prostoru ni imela iskati ničesar poprej, še manj pa sedaj, ko je orožje Nemčije in Italije ustvarilo na Balkanu že davno začeljen jasni položaj.

Obletnica francoskega poraza

Dne 17. junija 1940 je videl sivolasi maršal Francije, Pétain, da bi Francija storila samomor, če bi se napol uničene francoske armade še nadalje upirale zmagovitim nemškim armadam, ki so po prodoru Weygandove črte nevzdržno prodirale proti jugu. Štiri dni pozneje je stal, kakor 11. novembra 1918, v gozdu pri Compiègne-u jedilni vagon, v katerem se

je zaključila drama francoskega poraza: Führer, Reichsmarschall in nemški generali so sprejeli v tem vagonu francosko vojaško delegacijo, ki je na istem mestu kot Nemci l. 1918. podpisala pogodbo o premirju...

Danes so ti dogodki, ki so sledili največjim bitkam svetovne zgodovine, dozdnevno že daleč za nami in jih moramo osvežiti za vse tiste, ki so jih v hitrem teku dogajanja že pozabili. Ne smemo namreč pozabiti, da je izvojevala nemška vojska na zapadu pod vodstvom Führerja in njegovih generalov s porazom Francije silno važno odločitev. S porazom Francije je bila izločena glavna celinska velesila v zavezništvu Anglije. Vsi se še spominjamo lanskih dogodkov, nad katerimi je strmel ves svet, ker ni pričakoval tako strahovitega zloma vsega francoskega obrambnega sestava. Maginotova črta je bila ne le za Francijo, nego za ves ostali, Nemčiji in Italiji neprijazni svet nekak nepremagljiva trdnjava. Nemški vojak pa je s svojo nenadkriljivo tehniko in s svojim genialnim vodstvom dokazal, da je ni ovire, ki je ne bi mogel premagati. Ob reki Maas, na Grebbe-črti, v Flandriji, v Artoisu, pri Sedanu itd. se je ovenčala nemška vojska z nesmrtno slavo. Ta vojska je ustvarila naravnost čudež vojne tehnike. Toda tehnika, s katero je razpolagal do go-

(Presse-Hoffmann)

Prvi zunanji minister kraljevine Hrvatske. Poglavnik dr. Ante Pavelić je imenoval dosedanjega državnega tajnika dr. Mladen Lorković-a za zunanjega ministra neodvisne hrvaške države.

Dokazana ne odkritost belgrajske zunanje politike

Iz Bele knjige Zunanjega urada v Berlinu - 144 dokumentov tvori nepobitne dokaze o dvojni igri nekdanje Jugoslavije in o angleškem razširjanju bojišč na Balkanu

V Berlinu so dne 17. t. m. objavili uradno sledeče: Ko sta bila kmalu po podpisu o pristopu Jugoslavije k Trojnemu paktu po svojem povratku iz Dunaja v Belgrad strmoglavljena in aretirana jugoslovanska državnik s strani oficirske zarote generala Simoviča, se je vsakdo vprašal: »Kako se je moglo zgoditi to nezaslišano izzivanje?«

Nemška politika je od izbruha vojne nasledovala na Balkanu samo en cilj: zavarovanje miru. Istočasno je strmela za tem, da onemogoči z vsemi sredstvi načrte svojih sovražnikov, ki so hoteli na Balkanu ustvariti novo fronto proti Nemčiji. Tej politiki Nemčije je

tove mere tudi sovražnik, bi bila ostala ničevna, da vojakov ni prešinil duh velikega Führer-ja, ki so je že med svetovno vojno na istih bojiščih kot navaden vojak z največjim pogumom boril za svojo Nemčijo. Führer je navdahnil vodstvo in vojake v toliki meri, da je bil poraz Francije že po prvih zmagovitih prodorih neizogiben. Sramotni beg Angležev pri Dunkirchenu je Francozom odprl prvič v veliki nesreči oči, da so zagledali v Angliji svojega resničnega sovražnika. Führer se ni maščeval nad francoskim narodom, kajti njegovi pogoji premirja so bili vseskozi častni. Nemška vojska je z izjemo atlantiške obale pustila nezaseden velik del južne Francije in je ustvarila več pogojev za nemško-francosko sodelovanje. Führer in maršal Pétain sta se kot poglavarja obeh držav pozneje sestala v svrhu izmenjave misli. Spočetka se uspehi teh razgovorov, pri katerih sta igrala Laval in sedanji podpredsednik vlade admiral Darlan precejšnjo vlogo, niso takoj dovolj vidno pokazali. Minuli so meseci, predno se je Francija, ki jo je poraz zlomil ne le gmotno, nego tudi moralno, dvignila zopet toliko, da je zamogla nadaljevati započete razgovore z Nemčijo.

Francoski narod je v tem času menda že spregledal prave vzroke svojega poraza, saj jih je lahko naštet. To so bili poleg Anglije židovstvo, prostozidarstvo in kapitalistično-plutokratski krogi, ki jim je bilo za svoj narod toliko kakor Churchill za Angleže. Poraz je bil posledica notranje gnilobe. Tako je propadlo v Evropi vse, kar je bilo gnilega in preživelega. S temi mislimi se spominjamo obletnice premirja na zapadu in se obenem klanjamo spominu na vse tiste, ki so padli na polju slave za veličino naše rečne očetnjave.

odgovarjalo posredovanje Nemčije in Italije v teritorialnih vprašanjih med Romunijo in Madžarsko ter med Bolgarijo in Romunijo. Prav tako je služila tej politiki vključitev teh treh držav v Trozvezo Berlin - Rim - Tokio, ki sloni na načelu, da se proti angleški politiki razširjanja vojne postavi trdno sklenjeno skupino sil.

Ko se je v marcu t. l. tudi bivša jugoslovanska vlada odločila za pristop k Trozvezi, se je pojavilo sledeče vprašanje: Kako je mogla zločinska oficirska klika uničiti čez noč ta korak, ki je Jugoslavijo dokončno obvaroval pred vojnim vrtincem?! Kako je bil izzvan razvoj, čegar usodne posledice za Jugoslavijo so bile za vsakogar jasne?

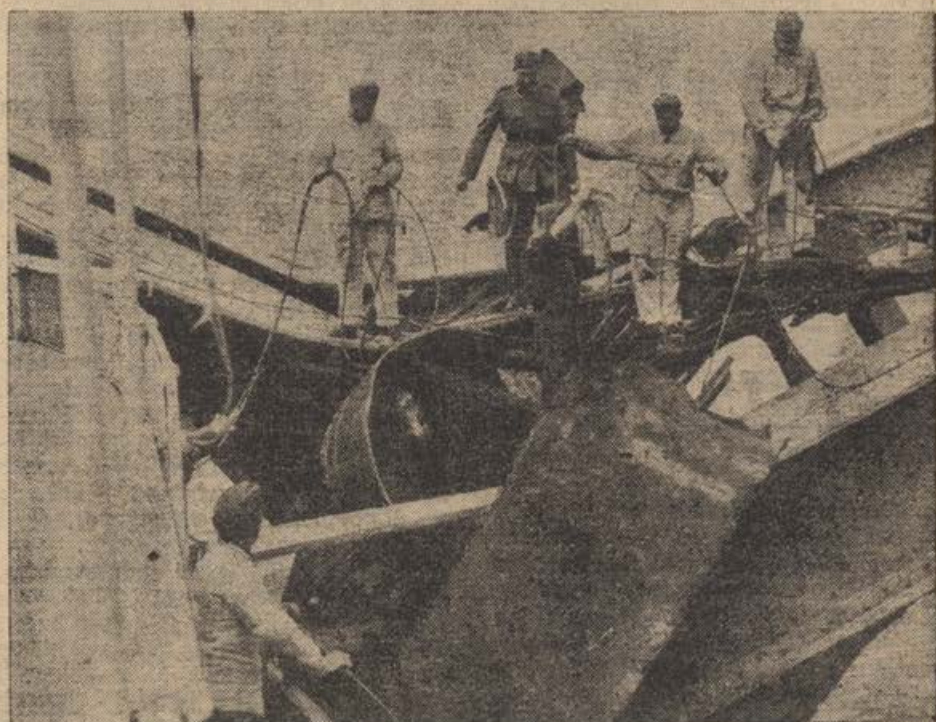
Pravkar objavljena Bela knjiga št. 7 nemškega Zunanjega urada nam osvetljuje ozadje belgrajskega državnega udara, obenem pa tudi poizkus, ki so ga tako v Belgradu kakor tudi v Atenah napravili v smeri velikega angleškega načrta o razširjenju vojne na Balkanu. Zunanji urad je s to knjigo izročil javnosti nič manj kot 144 diplomatskih in vojaških dokumentov. Velik del teh objavljenih dokumentov je padlo med vojnimi operacijami v Franciji v nemške roke. Zbirka nam prikazuje trajna prizadevanja nemške vlade v pogledu ohranitve miru na Balkanu. Na drugi strani pa prikazuje nepošteno dvojno igro belgrajske politike. Ti dokumenti tvorijo dokazila za vse točke tistih ugotovitev, ki so se nahajale v

spomenicah nemške vlade z dne 6. aprila, ko so korokate nemške čete proti Jugoslaviji in Grčiji.

S prevzemom oblasti po narodnem socializmu so pričeli dokumentarčno dokazani nemški naporji glede zboljšanja do tedaj napetega razmerja z Belgradom. Značilne so bile zlasti nemške koncesije predvsem v gospodarskih vprašanjih. Nemška vlada je preko tega dokazala svoje prijateljsko držanje o priliki sprejema jugoslovanskega ministrskega predsednika dr. Stojadinoviča pri Führerju v januarju l. 1938. Komaj pa je bil takratni vodilni slovenski državnik odlikovan, ga je zadel ista usoda kakor pozneje Cvetkoviča in Cincar-Markoviča po povratku iz Dunaja. Dr. Stojadinović se je moral umakniti.

Kmalu po izbruhu vojne so merodajni belgrajski krogi pričeli z zadržanjem, ki je bilo naklonjeno zavezništvu. Dokumenti Bele knjige dokazujejo, da so Angleži pri svojem načrtu glede Soluna v daljnosežni meri računali z udeležbo Jugoslavije. Akoprav je to bilo osovinskim silam znano, so nujno žele Jugoslaviji možnost pristopa k Trojni zvezi pod pogoji, ki so jamčili za srečno bodočnost države, ne da bi bilo treba Jugoslaviji prevzemati kakšne koli vojaške obveznosti.

Tako objavlja Bela knjiga doslej neobjavljeno noto nemške vlade z dne 25. marca 1941. To nota odvezuje Ju-

(Scherl)

Tako so Srbi razstrelili donavski most pri Belgradu. Sedaj odstranjujejo možje takozvane Technische Nothilfe razvaline mostu.

(Scherl-Wagenborg)

Führer je pred par dnevi sprejel romunskega državnega voditelja generala Antoncescu v Münchenu. Na sliki vidimo v ospredju Führerja in romunskega gosta.

goslavijo izrecno od čločitve o vojaški pomoči, vsebovani v Trojnem paktu.

Naslednji dokument je brzozavka nemškega poslanika v Belgradu z dne 26. marca. Iz te brzozavke je razvidno, da so se neposredno po sprejemu nemške note pričeli razgovori zarotnikov o vstopu Jugoslavije v vojno na strani Anglije.

Nič manj zanimiv ni tisti del Bele knjige, ki je posvečen prečzgodovini vojne z Grčijo. V ospredju je razgovor, ki ga je imel v Fuschlu zunanji minister v. Ribbentrop meseca avgusta l. 1940 z grškim poslanikom. V teku omenjenega razgovora je zunanji minister v. Ribbentrop najprijazneje svetoval grškemu poslaniku, naj se zavzame za spremembo osovini neprijazne grške politike.

Bela knjiga vsebuje dokumente nemškega vrhovnega poveljstva o prihodu angleških čet v Grčijo. Iz teh dokumentov je tudi razvidno, kako zločinsko je grška vlada preslišala nemško svarilo.

Uradna Bela knjiga nemške vlade zasluži pozornost vseh, ki si hočejo napraviti sliko o čogodkih letošnje pomladi in o vzročnosti teh dogodkov. Knjiga je prispevek k zgodovini angleškega razširjanja vojne na Balkanu, obenem pa tudi dokaz za napore nemške vlade glede ohranitve miru v tem delu Evrope, saj je Nemčija s to svojo politiko hotela prihraniti Jugoslaviji in Grčiji usodo drugih držav, ki jih je zrtvovala Velika Britanija.

Sirija je za Anglijo trd oreh!

Lepi uspehi francoskih čet v bojih proti bivšemu zavezniku - Amerikanci pričakujejo nestrpno angleških uspehov

Po francoskih uradnih poročilih iz Bejruta je francosko letalstvo pričetkom tega tedna napadlo britansko brodogovje. Pri tej priliki sta bili zadeti dve bojni ladji. Na jugu Sirije so Francozi nadaljevali svojo ofenzivo in so s pomočjo letalstva zavzeli zapovedane položaje. Francosko letalstvo prodira globoko v zaledje sovražnika. Južno od Damaska in v okolici Derse so francoska letala uspešno bombardirala angleške transportne kolone in tanke. V področju med Džebel Drusom in med Hermonom so francoski motorizirani oddelki in tanki skupno z infanterijo vdrlji v angleške postojanke. Več vasi, kj so jih Angleži poprej zasedli, so Francozi sovražniku iztrgali iz rok. Francosko prodiranje je zaustavilo Angleže pri Saidi ob morski obali. Francoski letalci so nadalje težko poškodovali enega izmed angleških rušilcev.

Na drugem rušilcu so francoske bombe povzročile požar. Francozi so tudi sestrelili več angleških letal.

Po poročilih nemškega tiska iz Severne Amerike narašča v ameriških političnih krogih nestrpnost glede zaključka angleške akcije v Siriji. Angleži so poprej govorili širokoustno o nekakem »vojaškem sprehodu«. Tudi upanje, da se bodo v Siriji nahajajoče francoske čete postavile na angleško stran in da bo domače prebivalstvo Angleže sprejelo z odprtimi rokami, se ni uresničilo. Deset dni že gleda svet mučno igro v Siriji, kjer se Angleži borijo z bivšimi zavezniki. Angleški general Wilson ima v Siriji opravka samo s Francozi. Potemtakem je jasno, da na sirske tleh ni nikakih nemških čet. Laž ima kratke noge in to velja tudi za angleško propagando.

Velike svečanosti v Zagrebu

Zagreb je doživel pretekli petek velike vojaške svečanosti. Kot zaključek proslave dr. Ante Starčevića in godu poglavnika dr. Ante Pavelića se je vršila velika vojaška parada, zvezana z zaprisežbo prvih absolventov zagrebške vojaške akademije, že na predvečer so bile v Zagrebu velike manifestacije za poglavnika, Führerja in Duceja.

Petek predpoldan je bilo na ulicah in cestah hrvatske prestolnice na desetisoče ljudi v špalirjih. Ljudstvo je navdušeno klicalo poglavnika ter pozdravljalo nemške in italijanske častne goste pri tej proslavi. Poglavnik sam je imel na mestu proslave kratek govor, v katerem je poveljčal zasluge maršala Kvaternika za organizacijo mlade hrvatske vojske. Nato je izročil maršalu Hrvatske novo maršalsko palico. Maršal Kvaternik se je zahvalil za to veliko počastitev in je prisegel v imenu hrvatske vojske poglavniku zvestobo. Po njegovem govoru so bili zapriseženi prvi absolventi zagrebške vojne akademije. Poglavnik je nagovoril mlade oficirje in jim obrazložil naloge, ki jih prevzemajo kot branilci hrvatskega prava in vzgojitelji hrvatske mladine. »Čast in zvestoba — tako je dejal poglavnik — sta glavno načelo hrvatske vojske.«

Sledil je defilé pred poglavnikom, maršalom in častnimi gosti. Med zvoki marša princa Evgena so nosili hrvatski frontni bojevniki iz svetovne vojne stare hrvatske zastave, ki so jih nosili hrvatski regimenti v junaških borbah proti Turkom in pozneje proti Napoleonu. Za njimi so korakali hrvatski pešci, konjenica, artilerija in letalski odredi. Za Hrvati je marširala častna

četa nemške vojske, ki jo je ljudstvo prav tako navdušeno pozdravljalo.

„Peta kolona“ Anglije

Kakor poročajo nemški listi iz Zene, ve, je objavil londonski dnevnik »Times« daljše poročilo o zadnji seji angleškega državnega sveta, kateremu je podrejena organizacija Secret Service skupno z angleško inozemsko propagando. (Secret Service je posebna angleška vohunska organizacija, ki ima nalogo, v inozemstvu pobijati vse, kar ni v interesu Anglije. Tudi umor in atentati spadajo v delokrog te organizacije; pripomba uredništva).

Po poročilu lista »Times« je predsednik lord Riverdales med drugim izpovedal, da je grški general Metaxas pred svojo smrtjo poslal omenjenemu državnemu svetu v London posebno poslanico. V tej poslanici je priznal, »da je državni svet v velikih meri prispeval k razvoju Angliji prijaznega čuha na Grškem.«

Nato je lord Riverdales označil Egipt, Turčijo in Španijo kot pomembni teren za naloge državnega sveta, nakar je še dejal: »Zelo velikega pomena pa je za našo delavnost ozemlje Južne Amerike. Tam napreduje delo angleškega državnega sveta zelo hitro.«

Ta pogled za zastor britanske propagande kaže z vso jasnostjo, da si je ta angleška propaganda izbrala celo vrsto držav in ozemelj, na katerih igrajo njeni agenti žalostno vlogo petokoloncev. Na drugi strani pa so skušali angleški propagatorji podtakniti »peta kolona« Nemčiji, da bi na ta način prikrili svoje lastno početje.

Zakaj je Jugoslavija razpadla?

Kmalu bodo minuli trije meseci, odkar je razpadla nekdanja Jugoslavija v svoje zemljepisne prvine. Zločinska tolpa generala Simoviča in njegovih pajdašev je pospešila splošni zlom, ki ga itak ni bilo mogoče preprečiti. V eni ali drugi obliki bi bila Jugoslavija morala odčati pokrajine, ki so ji bile na mizi v Versailles-u kratkoma po klonjene. Zopet se je izkazalo, da je trajna posest le fista, ki je izvojevana, kajti zgodovina nima smisla za poklo. ne. Srbi so se toliko sklicevali na svoj solunski prodor, toda resničnost je povsem drugačna. Srbi so takrat kot pristaši antante dobili politično zmago, ker je bila njih delna vojaška zmaga na Balkanu popolnoma podrejenega pomena.

Dobrih 22 let srbske uprave je poteklo v dokaz popolne nesposobnosti Srbijancev. Bili so nezmožni, a tega niso hoteli priznati. Civilna administracija je bila slaba, še slabša pa vojaška uprava. V srbski upravi ni smel nikdo imeti svojih misli glede izboljšanja tega ali onega. Zastareli predpisi in zakoni so se vlekli iz bivše srbske v jugoslovansko dobo, med prečani pa je le malokdo imel poguma, jasno in nedvoumno izpovedati, da bo država brez korenitih reform v upravi ob prvi težji preizkušnji čoživela svoj polom. Srbi so vladali z nasajenimi bajoneti. Kdor se je zadovoljil med politikij z drobtinami za osebno korist, je lahko sedel v vladi, vsa odločilna mesta v vladi, pri državnih monopolih itc. pa so bila pridržana vedno le Srbom. Ena izmed trdnjav srbstva in srbujočega židovstva je bila Narodna banka, ki je uravnavala svojo politiko po interesih delničarjev, ne pa po interesih narodnega gospodarstva. Korupcija je glodala na temeljih države in je ubila naposled pri večini prebivalstva sleherni čut in smisel za to državo.

Državne blagajne so hlasno požirale davkoplačevalski denar, toda javna dela in investicije niso bile v nikakem sorazmerju z ogromnimi milijardami, ki jih je Jugoslavija izprešala iz »troedinega« naračca. Skozi celih 22 let nismo videli niti enega stvarnega obračuna izdatkov za vojsko in mornarico. Eno tretjino proračuna je zahteval zase vsakokratni vojni minister, ki pa ni smatral nič za potrebno, da bi pred skupščino vsaj v velikih obrisih obrazložil nujnost izdatkov za to ali ono. Skupščine so mu ploskale brez interpelacij in zopet so tekle masine provizije za v inozemstvu naročene topove, tanke in letala. Da je prebivalstvo bivše Jugoslavije dve desetletji zastoj plačevalo ogromne vojne budžete, je pokazala zadnja vojna, ki je z razpadom Jugoslavije prinesla tudi konec srbske ošabnosti, zlasti pa konec neosnovane legende o »nepremagljivosti« srbske vojske. Nikdo si pač ni mislil, da se bodo celo grški evznoji bolje borili kakor pripadniki jugoslovanske

vojske. Srbija je bila v prvih letih nenasična. Ni bilo dovolj, da je izropala velik del prečanskega premoženja na ta način, da je vzela za en dinar štiri krome. V njeno nenasično malho so se pozneje stekale ogromne nemške reparacije v zlatu in v blagu, toda vse to je bilo še premalo. Nesposobno gospodarstvo je bilo prav gotovo najbolj kriv razpada Jugoslavije, ki so jo Hrvatini in druge ljudske skupine po vsej pravici smatrali za svojo mačeho. — Krona vsemu pa je bilo veliko nazupanje, ki so ga Srbi gojili napram vsem nesrbskim ljudem v bivši državi. Tako so opravljali na nesrbskih delih jugoslovanske državne meje službo edinole srbski in arnavtski granicari, ki so bili znani kot surovine, saj so postreljali veliko število popolnoma nedolžnih ljudi bodisi iz prevelike vne-me ali pa celo iz golega užitka nad ubijanjem.

Onemoglost, s katero so se ponašali Srbi v nesrbskih pokrajinah bivše Jugoslavije in zlasti tudi na Spodnjem Štajerskem, je bila tako velika, da so v trenutku izbruha vojne izgubili živce. Tista takozvana »hladnokrvnost«, o kateri so znali napisati naši srbofilci toliko hvalospevov, je pri Srbih skopnela v par urah. Vojaški polom je bil le še posledica državno političnega in narodno-političnega poloma.

Srbi so morali nazaj v svoje meje, ker niso dokazali primernih sposobnosti za upravljanja naprednih kulturnih pokrajin. Nasilnost v notranji politiki in spletkarjenje proti velikim sosedom se je moralo nujno maščevati. Proti

ljudska politika belgrajskih režimov je bila tako očitna, da jo je z lahkoto spoznal vsak tujec, ko je prestopil državno mejo. Jugoslavija ni imela sploh nikakega fundamenta, na katerega bi se bila lahko vsaj malo naslonila. Imela je le angleške obljube in zagotovila ameriškega polkovnika Donovana. Samomor je bil opravljen v par dneh in tako so se Srbi po pravoreku nemškega meča in zgodovine povrnili tja, kamor so vedno spadali.

Kje bo sledil nemški udarec?

Po poročilih švedskih novinarjev iz Londona je dosegla splošna nervoznost angleške javnosti zopet svoj višek. Listi angleške prestolnice so v zadnjih dnevih objavili celo vrsto kombinacij o bodočem nemškem udarcu. Take kombinacije in ugibanja je razširjal tudi napovedovalec angleškega radia. Angleška javnost, katero je poraz na Kreti itak že precej ozlovoljil, je sedaj vsa zmešana. Angleži si sedaj v vseh ljudskih plasteh razbijajo glave o tem, kaj neki bodo sedaj Nemci storili. Po izkušnjah, ki so jih zabeležili v zadnjih mesecih, pa pričakujejo zopet nova in neljuba iznenađenja. Angleži sedaj po porazu na Kreti ne verjamejo več napovedim angleških vojaških oblasti, zato se je razširilo v angleškem ljudstvu sledeče mnenje: »Nemci pridejo vedno tamkaj in tedaj, kjer in kadar jih naši generali in politiki najmanj pričakujejo.«

Zemljevid Bližnjega vzhoda. V sredini zemljevida leži dežela Sirija, ki je vsled zadnjih dogodkov stopila v ospredje zanimanja.

(Scherl)

Značilna slika pokrajine libanonskega gorovja, ki leži ob obali Sirije.

Vloga Azije v evropski vojni

Sedanji svetovalec japonskega zunanjega ministra in bivši veleposlanik v Rimu, Širatori, je kot izkušen diplomat zavzel stališče napram velikim vprašanjem sedanje vojne. Širatori je mnenja, da nima Anglija niti najmanjših izgledov za zmago nad Nemčijo na kopnem. Anglija torej ne bo mogla vsiliti Evropi angleškega reda. Ako bi Anglija priznala svoj poraz in se umaknila iz Evrope, zadovoljujoč se edino s svojo pomorsko silo, bi bilo vojne mahoma konec. Nemčija je lansko leto po zmagi v Franciji stavila tozadevne predloge, o katerih pa Anglija ni hotela ničesar vedeti. Tako je ta vojna, ki je spčetka merila edinole na spremembo verzajskega sestava, postala borba med Anglijo na eni in Nemčijo ter Italijo na drugi strani za gospodarstvo v Evropi. Danes se nahaja angleški imperij z Evropo, ki jo vodita Nemčija in Italija, v odločilni borbi na življenje in smrt. Moč Anglije na Bližnjem vzhodu, v Severni Afriki in v Sredozemskem morju bo kmalu pri kraju. Nemčija in Italija bosta prej ali slej z vsemi močmi napadli Anglijo. O zidu te borbe ne more biti nobene dvoma. Vprašanje, da li je možen napad na Anglijo in kedaj se bo izvršil, pa ni tako važno kakor vprašanje konca vojne sploh.

Angleški mogotci pravijo, da se bodo po izgubi angleškega otoka borili iz svojih kolonij s pomočjo Amerike, in sicer do »končne zmage«. To je morda tudi grožnja napram južni politiki Japonske. Vsekakor je čudno, da je sploh možno govoriti o tem, da bodo angle-

ški narod na otoku prepustili svoji usodi in se borili iz svojih kolonij. Po navadi izgubi vojna za to ali ono državo svoj smisel v trenutku, ko se nahaja večina državnega ozemlja v rokah sovražnika.

Angleški oblastniki računajo na Ameriko. Sami so že priznali, da se morajo vdati, če izostane ameriška pomoč. Vprašanje pa je, da li bo Ame-

Poziv maršala Petaina Francozom

Maršal Petain je imel dne 17. t. m. govor, ki so ga prenašale vse francoske radio-oddajnice. Svoj govor je imel maršal ob prvi obletnici prevzema oblasti kot šef države po zlomu Francije. Maršal je uvodoma dejal, da more sedaj, ko se Francija zopet obnavlja, govoriti z odločnejšim glasom. Maršal je opozoril na trpljenje, ki ga je moral preživeti francoski narod pred letom dni po porazu Francije. Največji del ljudstva, ki je takrat s strahom pobegnulo, je že večinoma na svojih domovih.

Maršal Petain se je nato spomnil velikega napora v kmetijstvu. En milijon hektarjev zemlje je bilo na novo izorane. Francoska mladina doživlja svojo duhovno in telesno obnovo. »Nikdo vas ni prodal, izdal ali zapustil. Tisti, ki vam tako govore — je dejal Petain — se vam lažejo. Vaše trpljenje še ni končano, ker še niso poravnane vse pogrške. Mnogi dobri Francozi mi

rika uravnavala svoje ukrepe po željah Anglije. Ves liberalistični tabor na svetu vidi v Ameriki svoj zadnji up. Sile, ki prevladujejo v Ameriki, so iste kot v Angliji. Ni torej pretirano, ako se reče, da je bila Amerika že od vsega početka na strani Anglije. Anglija in Francija nista zamogli premagati Nemčije in Italije. Prav tako tudi Amerika ne bi mogla s pomočjo premagani Angliji doseči kakih uspehov. Amerika nima namena, boriti se na evropskih tleh z Nemčijo. Njej gre predvsem za to, da zaščiti ostanke angleškega imperija v Aziji. Isto velja tudi glede ameriškega izkoriščanja ene milijarde Azijatov, da bi na ta način podaljšala štete dneve mednarodnega kapitalizma. Angleško-ameriško sodelovanje torej ni nič drugega kot edinstvo angleške in ameriške plutokracije. S tega vidika preostane za pomilovanje samo še 48 milijonov izstradanih Angležev na otoku in pa slabotni narodi Azije, ki se morajo boriti z največjimi težkocami in tiranijo.

Ameriški oblastniki so si za svojo vojno politiko pridobili simpatije ameriškega javnega mnenja s tem, da so dobili v svoje roke angleške posesti na ameriški celine. Sedaj pripovedujejo temu javnemu mnenju, da je treba dobiti v ameriške roke še angleško mornarico in angleške posesti v Aziji. Angleški in ameriški oblastniki pa istočasno govorijo, da se borijo za demokracijo, pravo in svobodo. Ti oblastniki računajo s tem, da bodo nadaljevali trgovsko vojno proti Evropi. V taki gospodarski vojni med totalitarnim gospodarstvom Nemčije in Italije na eni ter plutokratskim gospodarstvom Anglije in Amerike na drugi strani pa je Japonska činitelj prvega reda. Brez dvoma bo Japonska pri vzpostavitvi novega svetovnega reda igrala vidno vlogo.

»Danes pomagajo pri izvrševanju težkih nalog. Potrebujem pa tudi vaše vere. Do te vere pa se morete preriniti samo z disciplino, ki sem jo vam naložil in ki se ji hočejo odtegovati samo tisti, ki so pozabili na našo zgodovino ali pa so nasprotniki našega edinstva. Vstanite in pojdite za menoj! Po tej poti bomo prišli iz tmine, v katero nas je vrgla strašna pustolovščina.«

Prazgodovinske najdbe pri Leobenu. V pesku reke Mur so našli v globini treh metrov kost slona mamuta. Ze poprej so našli v bližini dotičnega mesta kamenito kladivo iz prazgodovinske dobe. Strokovnjaška raziskovanja so dognala, da se je nahajala v bližini Leobna ena izmed prvih naselbin kamenite dobe v dolini reke Mur. To mnenje potrjuje tudi dejstvo, da so našli v bližini mesta razne votline, v katerih so se nahajali sledovi kamenite dobe.

Štajerci! Vaše glasilo je „Štajerski Gospodar“!

Velika zmaga nad Angleži pri Sollumu

Nemške in italijanske čete so v Severni Afriki izvojevale pri Sollumu sijajno zmago nad Angleži. O tej zmagi govori poročilo vrhovnega poveljstva nemške vojske z dne 18. junija. To poročilo se glasi:

»Poizkus sovražnika, z največjim številom tankov prodreti našo fronto na egiptovski meji in s tem razbiti obkolitev Tobruka, se je ponesrečil ob izredno velikih angleških izgubah, zlasti na tankih. Protinapad nemško-afriškega korpusa, ojačenega z italijanskimi četami, je končal s popolno zmago zavezniškega orožja. Sovražnik je potolčen in se umika. Vođstvo in čete so se sijajno obnesle. Uspeh je ogromen. Nemško in italijansko letalstvo sta bistveno pripomogla k uspehu. 17. junija je bilo sestreljenih 14 angleških letal. Odredi bojnega in strmoglavskega letalstva so sovražnika z neprestanimi napadi prisilili na več mestih k umiku.«

Italijansko poročilo o sijajni zmagi v Sollumu se glasi:

»Glavni stan vojske poroča: V Severni Afriki smo v našo korist končali bitko pri Sollumu po treh dneh hudih borb, ki so se odigravale med velikim številom angleških tankov, podprtih od najboljšega dela angleškega letalstva na bližnjem vzhoču, ter med italijansko-nemškimi četami in letalstvom. Po odbitju sovražnega napada so italijansko-nemške čete prešle z velikim zamahom k protinapadu. Bok in hrbet napadalca ogrožajo naše čete. Angleži so pretrpeli velike izgube, zlasti glede tankov. 14 angleških letal je bilo sestreljenih. Vsa naša letala so se povrnila na svoja oporišča. Ostanki sovražnih čet se umikajo v smeri na svoja izhodišča. Italijansko-nemške čete jih zasledujejo med uničujočimi napadi našega letalstva.«

Odločnost Japonske narašča

Vojno hujskaštvo v Zedinjenih državah je te dni izzvalo na Japonskem živahen odziv, kakoršnega si v Washingtonu menda nišo želeli. Japonska ni več voljna prenašati ameriškega izzivanja, ki je naperjeno tudi proti Japonski in ne samo proti osi Berlin-Rim. Za stališče Japonske napram anglosaksonskim silam so vsekakor značilne razne izjave uglednih japonskih osebnosti. Tako je na pr. dejal general Jamasita, vodja japonske vojaške misije, pred svojim odhodom iz Rima sledeče:

»Japonska bo dokazala svoje tovarištvo z vojniki osi Berlin-Rim z nadaljevanjem svoje budne in svarilne delavnosti napram vsakemu sovražnemu manevru v področju, ki ji je bil dodeljen na podlagi Trojnega pakta. Japonska bo pa tudi vstopila v vojno na strani osi Berlin-Rim, ako bi prilike to zahtevale.«

Te dni se je v Tokiju vršila seja Osrednjega sveta japonskega gibanja za podporo cesarske politike. Predsednik tega sveta admiral Sueču gu je ob tej priliki v prisotnosti ministrskega predsednika kneza Konoja govoril o notranjih in zunanjih vprašanjih Japonske. Govornik je ugotovil med drugim sledeče: Kitajsko vprašanje, vprašanje Južnega morja in stališče Zedinjenih držav napram vojni v Evropi postavljajo Japonsko pred važne odločitve. Trojni pakt je bil sklenjen med narodi z istimi idejami in cilji, zlasti pa v želji po novem redu, kakor je to zahteval tudi že cesar sam. Trojni pakt ne nudi nikakih možnosti za presojo glede koristi. Ako bi torej Zedinjene države napovedale osi Berlin-Rim vojno, bi to pomenilo v smislu japonske tradicije o časti in zvestobi istočasno vstop japonskega cesarstva v vojno.

Poslanec Imai je predložil Osrednjemu svetu po tej izjavi admirala Sueču ga interpelacijo, ki ugotavlja, da sta že predsednik vlade Konoje in zunanji minister Macuoka uradno izjavila, da je treba vzhodno-azijski življenjski prostor Japonske kljub vsem težočam ustvariti. V svrhu zavarovanja

japonskega vodstva v Vzhodni Aziji se vojne ni treba izogibati. Politiko japonskega juga je treba izvršiti v duhu Trojnega pakta, da bo odvisnost od anglosaksonskih sil na ta način odstranjena.

Na to interpelacijo je odgovoril Sueču gu sledeče: »Prepričan sem, da odgovarja izjava posl. Imai razpoloženju ljudstva. Vlada in Osrednji svet bosta v danem trenutku podala izjavo, ki jo bo japonski narod razumel.«

Vojne ujetnike bodo izpustili

Dnevnik »Marburger Zeitung« je objavil v štev. 138 razglas šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko o odpustu vojnih ujetnikov. Razglas, ki ga je podpisal Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Uiberreither, je sledeče vsebine:

»Odpust vojnih ujetnikov Nemcev iz Spodnje Štajerske in drugih vojnih ujetnikov, ki se priznavajo k svoji nemški domovini, se bo pospešil. Rodbinski člani teh ujetnikov se radi tega pozivajo, da predložijo pristojnemu uradnemu županu čimprej ime in priimek, rojstni dan, rojstni kraj, naslov ujetnika pred vpoklicem in sedanje bivališče vojnega ujetnika (vojnó-ujetniško taborišče, delovno mesto). Čim popolnejši bodo podatki, tem preje se bo izvršil odpust.«

(Associated Press)

Londonski gasilci pri gašenju požara, ki je nastal po enem izmed napadov nemškega letalstva na angleško prestolnico.

Pregled vojnih dogodkov

Nemško letalstvo je koncem preteklega tedna v trgovinski vojni z Anglijo zabeležilo več lepih uspehov. Tako so bojna letala potopila v kanalu Sv. Jurija med Anglijo in Irsko štiri oborožene trgovske ladje s skupno tonažo 28.000 ton. Istočasno so poško- dovala v omenjenem vodovju ter ob škotski vzhodni obali štiri velike tovorne ladje. Lažja bojna letala so bombardirala letališča v južni in srednji Angliji z dobrim uspehom. Tudi Haifa (Palestina) je bila uspešno bombardirana.

Sovražnik je koncem preteklega tedna vrget na razna mesta zapadne Nemčije razstrelilne in zažigalne bombe, ki so ubile in poškodovale več civilnih oseb. Nekaj stanovanjskih hiš je bilo uničenih oziroma poškodovanih. V času od 9. do 12. junija je izgubil sovražnik 37 letal. Lastne izgube so znašale sedem letal.

Preteklo nedeljo so nemška bojna letala v Atlantskem oceanu, zapadno od Gibraltarja, razbila močno zavarovano spremiljavo sovražnih trgovskih ladij. Pet ladij s skupno tonažo 21.000 ton je bilo s polnimi zadetki bomb uničenih.

Nemške podmornice so v Severnem Atlantiku potopile štiri trgovske ladje in eno petrolejsko ladjo s skupno 29.000 tonami.

Nemško letalstvo je uspešno bombardiralo pristanišča in oboroževalne naprave v južni in jugovzhodni Angliji.

V Severni Afriki so ostale operacije okrog obkoljenega Tobruka nespremenjene. Nemška in italijanska letala so z dobrim uspehom bombardirala pristanišče in trdnjavske naprave v Tobruku.

Pretekli petek je odred nemških bojnih letal uspešno bombardiral razne naprave in industrije na otoku Cipru.

Nemška bojna letala so v višini Bejruta trčila ob angleško mornariško eskadro ter so prizadejale neki težki križarki s polnim zadetkom težke poškodbe.

Ob pričetku tekočega tedna je izvršil sovražnik na fronti pri Sollumu napad z močnejšimi silami. Napad se je

zrušil v ognju nemško-italijanskih čet ter v sodelovanju z letalstvom. 60 angleških tankov je bilo uničenih. Nemški strmoglavci (Stuka) so pri tem uspešno bombardirali sovražne košone in zbiranje vozil. Nad bojiščem so nemški lovci sestrelili enajst sovražnih letal.

V vzhodnem Sredozemskem morju so nemške letalske sile potopile neko lahko križarko s štirimi bombami težkega kalibra ter poškodovale neko težko križarko. Druga letala so izvedla jako uspešen napad na letališča otoka Cipar.

Bitka na fronti pri Sollumu se je prve dni tekočega tedna razvila čedalje bolj in bolj. Na obeh straneh so poslali v boj ojačene sile. Nemško in italijansko letalstvo je krepko posegalo v borbe na zemlji. Zlasti strmoglavci so razbijali angleške kolone in zbiranje čet. Že v početku borbe za Sollum so Angleži izgubili veliko število tankov.

Nemško letalstvo pa ni mirovalo nad Anglijo ter je bombardiralo več pristanišč jugozapadne in jugovzhodne obale. Bombardiralo je tudi pristanišča na vzhodni obali Škotske. V nočnih poletih so metali nemški letalci bombe na več angleških letališč.

Angleški letalci so poskušali po dnevu prodrati v Nemški zaliv in v zasedeno ozemlje. Vsi ti poizkusi so bili s težkimi izgubami za sovražnika odvrnjeni. Pri tem je bilo skupno 17 angleških letal sestreljenih.

Sovražnik je izgubil v času od 13. do 16. junija 53 letal, 48 jih je sestrelilo letalstvo, 5 pa vojna mornarica. V istem času je nemško letalstvo izgubilo 22 letal.

Po italijanskem vojnem poročilu so Italijani v noči od ponedeljka na torek bombardirali angleško letalsko oporišče La Valetta na Malti.

Nemške podmornice so glasom posebnega poročila vrhovnega poveljstva v Severnem in Srednjem Atlantiku topedirale iz močno zavarovanih spremiljav pet velikih oboroženih trgovskih ladij s skupno 31.933 tonami.

Nemški lovci so dne 17. t. m. izvojevali nad kanalsko obalo prepričevalno zmago nad angleškim letalstvom. Sovražnik je poizkusil z bojnimi letali, ki so jih spremljala lovska letala v velikem številu, prileteti nad zasedeno ozemlje. Nemški lovci so sestrelili v borbah 21 angleških lovskih letal, in sicer 15 tipa Hurricane, 5 tipa Spitfire in 1 tipa Brewster. Nemške bombe so padale na letališča, profiletalske baterije in pristaniške naprave na jugu in jugovzhodu Anglije. Vzhodno od Švederlanda so nemške bombe zažgale veliko petrolejsko ladjo.

V noči k 18. juniju je sovražnik s slabimi močmi vrget razstrelilne in zažigalne bombe na zapadno Nemčijo. Več civilnih oseb je bilo ubitih oziroma ranjenih. Škoda je nastala edinole v stanovanjskih predelih.

Sovražnik je izgubil 17. junija in v noči k 18. juniju skupaj 37 letal. Nemške izgube so znašale 3 letala.

Zedinjene države izganjajo nemške uradnike

Iz Berlina poroča nemški tisk sledeče: Severoameriška vlada je dne 16. junija izročila odpravniku poslov nemškega veleposlaništva noto, v kateri je izražena zahteva, da naj nemški konzularni uradniki, članj nemške vseučiliške knjižnice v New Yorku, Transoceanske agenture in nemških državnih železnic zapustijo ozemlje Zedinjenih držav. V utemeljitev te zahteve navaja ameriška vlada, da so se omenjeni uradniki udeleževali na nečloveški način.

Nemška vlada je omenjene očitke zavrnila kot neutemeljene ter je proti postopanju severoameriške vlade vložila najostrejši ugovor.

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnještajercem je
„Heil Hitler!“**

(PK Borchert, Atlantic)

Velblodi se mirno pasejo v afriški puščavi in se prav nič ne boje nemških tankov in vojaških vozil

Slika srbskega vojaškega uradovanja na Spod. Štajerskem

Leta 1924 so jugoslovanske vojaške oblasti v Marburg-u poklicale 23letnega, istofam živečega železničarskega sina na odslužitev vojaškega roka. Ker je vojaški obvezanec po obstoječem vojaškem zakonu kot hranilec svojih staršev imel pravico, da se ga oprosti vojaške službe, je njegov oče v tem smislu podvzel potrebne korake. Kako je danes že rajni K. to zadevo takrat urejeval in rešil, naj popišejo nastopne vrste.

»Ko je zvedel, da njegovemu sinu ni treba služiti, se je podal osebno na poveljstvo vojnega okrožja v Marburg-u. Poveljnik istega, srbski polkovnik Ilija Miladinovič, katerega je v zadevi najprej prosil za pomoč, ga je poslal svojemu referentu za rekrutne zadeve. Ta mu je razložil, da je po zakonu zahteva res opravičena, da so pa za odpust sina, ki že služi, potrebne razne formalnosti. Predvsem da je potrebno vojnemu okrožju predložiti obširno raztolmačeno prošnjo in jo opremiti s predpisanimi koleki in raznimi uradnimi potrdili od občine, davkarije itd. Razen tega pa mora vojaška zdravniška komisija ugotoviti, da-li je oče kot prosilec za pridobitno delo res nesposoben ter navezan na pomoč očinega doraslega sina.

Ko je K. čez osem dni z vsemi zahtevanimi potrdili in koleki zopet stal pred rudečehlačim majorjem, ga je ta poslal domov in mu naročil, da pride čez teden dni z vsem skupaj zopet v poveljstvo, kjer bo četičnega dne zdravniško pregledan. Kakor naročeno, tako se je tudi zgodilo. Priletnega železničarja je čez teden dni komisija spoznala za delonezmožnega ter mu v redu izdala zdravniško spričevalo, ki se je priložilo prošnji za odpust. Vse tozadevne papirje je nato prevzel vođa rekrutnih poslov, prosilca pa poslal domov, rekoč, da bo vse skupaj v kratkem rešeno. Odlok se mu bo razglasil potom mestnega magistrata in sin se bo vrnil domov.

Preteklo je več tednov, sina ni bilo domov in tudi oče ni dobil odgovora. Da bi zadevo pognal, gre oče zopet na poveljstvo vprašati, kako in kaj. Tam so po dolgem iskanju v delovodnem zapisniku našli, da je vloga vpisana in nič več. Kje je gotični akt, kaj se je zgodilo z njim itd., pa ni nihče vedel. Spis je izginil, kakor da bi ga vrgli na smetišče.

Najlepše pa je bilo, da tudi krivca, ki je izgubil, založil ali zavrgel dotični spis, ni bilo in ga tudi ni nihče iskal. Referent za rekrutne zadeve je potolažil iznenadenega prosilca z nasvetom, da je za odpust njegovega sina potrebna nova prošnja, z novimi prilogami in koleki ter nov vojaško-zdravniški pregled. Cel postopek se je moral ponoviti.

K. je takoj šel na delo in si preskrbel nova potrdila. V nadaljnjih štirinajstih dneh je bil drugič zdravniško pregledan. Minulo je zopet par tednov. Oče je čakal, sin je služil nadalje. Ko po zopetnem poteku treh tednov sina ni bilo domov, je K. šel tretjič na poveljstvo, kjer je coživel svoj drugi čudež. Izgubila se je namreč tudi druga prošnja z vsemi koleki in prilogami. Med tem uradovanjem je mladi K. odslužil precej tednov in mesecev. Očetu pa ni preostalo ničesar drugega, kakor vložiti tretjo vlogo, ki se slučajno ni izgubila, temveč jo je po šesttedenskem čakanju poveljstvo divizije v Ljubljani ugodno rešilo.

Tako je v notranjščini izgledala srbska vojaška administracija, ki je v bivši državi veljala za najboljšo urejeno panogo državne uprave.

Smešen protest srbskih ubežnikov

Kakor poroča zagrebški copisnik lista »Völkischer Beobachter« je napisal novi hrvatski zunanji minister dr. Mladen Lorković v »Hrvatskem Narodu« članek pod naslovom »Napačna legitimacija«. V tem članku obravnava dr. Lorković »jugoslovanski ugovor« proti ustanovitvi hrvatske države. Glede Simovičeve vlade povdarja pisec članka, da

PK.-Kröncke-Welbitz)

Grška stražna ladja, ki jo je zaplenila nemška vojna mornarica.

računajo srbski krogi pač z veliko nevednostjo sveta, ako se vlada, ki je prišla z vojaškim udarom na oblast in ki ni bila niti en sam trenutek hrvatska, drzne prištevati med demokratske države. Če se je našla skupinica ljudi, ki so se deset dni igrali državo in ki so še pravočasno ušli po zraku biču zgodovine, potem jim bodi dovoljena pravara prištevanja med »demokrate«. Ta skupina bankrotnih generalov, politikov in profesorjev, raztepenih po Bližnjem vzhodu in na angleških otokih, smatra za koristno, ako z napačno legitimacijo kot nekaka »vlada« protestira pri angleški in ameriški vladi proti ustanovitvi današnje neodvisne hrvatske države. Smešnost tega koraka je še večja, če pomislimo, da protestirajo poraženi srbski generali »v imenu hrvatskega naroda« ter da odrekajo sedanji vladi v Zagrebu »vsako hrvatsko čuvstvovanje«. V morju prevar, v katerem se potaplja Anglija, se nahaja tudi prevara o obstoju neke »jugoslovanske vlade« brez naroda, brez moči, brez ozemlja in brez pristašev.

Cilli je zopet garnizija

Dne 18. t. m. je doživelo naše lepo spodnještajersko mesto Cilli prekrasen dan: prihod garnizijskih čet. Vse mesto je bilo v zastavah in zelenilu. Častni sprejem čet se je vršil na slovesen način na Adolf Hitler-Platzu. Sprejema so se udeležili poveljnik Spodnještajerske Generalleutnant Gunzelmann, Kommandeur in Standortältester za Cilli Major Deinhard, politični komisar in Gauamtsleiter Dorfmeister, predstavnik nekdanjega 87. pešpolka General Schöbinger (Cilli) in General Hoffmann (Graz) ter mnogi zastopniki vojske, stranke in države. Komisar Dorfmeister je prisrčno pozdravil garnizijske čete, nakar je major Deinhard obrazložil zgodovino starega nekdanjega pešpolka št. 87 in zmage, ki jih je dobil ta odlični polk. Po odpetju himne se je vršil pred Nemško hišo prekrasen mimohod garnizijskih čet z zastavo in godbo. Prebivalci so vojakom navdušeno vzklikali v svoji hvaležnosti napram Führerju.

Ostro streljanje

Politični komisar za okraj Pettau-Land je objavil razglas, iz katerega je razvidno, da bodo edinice nemške vojske dne 26. in 27. junija ter 2. in 3. julija t. l. izvedle celodnevno ostro streljanje z infanterijskim orožjem, in sicer v prostoru Pragerhof, Zirkowetz - St. Lorenzen a. Draufeld - Maria Neustift - Sestersche. Med streljanjem je prepovedano hoditi v mejah navedenih krajev, ker je zvezano z nevarnostjo za življenje. Vsakdo se mora brezpogojno pokoriti navodilom vojaških straž. Kdor se ne bi pokoril, bo občutno kaznovan.

GOSPODARSTVO

O kulturi soje na Balkanu

Soja, fižol iz Daljnega vzhoda, vse buje 18% beljakovine. Njena hranilna vrednost je razvidna že iz teh podatkov. Razen tega je soja zelo važna industrijska rastlina, ker jo uporabljajo za pridobivanje olja, za klajo itd. Kakor znano, je soja tudi prvovrstna človeška hrana. Sojo lahko pridelujemo na zemlji, ki je prikladna za sladkorno pesó, koruzo, ječmen itd. V zadnjih letih so balkanske države sadile sojo z velikim uspehom, zlasti Romunija, Bolgarija in bivša Jugoslavija.

V Rumuniji je kultura soje že lepo napredovala. Leta 1935 je pridelalo 18.000 kmetov na 21.500 hektarjih okrog 11.000 ton soje. Povprečno je vrgel vsak hektar 500 kg soje. Leta 1938 je že bilo 35.000 kmetovalcev, ki so pridelali na 57.400 hektarjev okrog 53.000 ton soje. Povprečna pridelka je znašala torej 910 kilogramov na hektarju. Možni so pa še večji odstotki pridelka.

To so pokazali primerni poizkusi z gnojenjem soje v Nemčiji. Namesto 5 do 9 so pridelali z intenzivnim gnojenjem 12 do 16 dvojnih centov na hektarju. Romunska zemlja je zelo rodovitna, zato bodo tamkaj imeli še večjih uspehov.

Tučí Bolgarija je z uspehom pridelovala sojo. Leta 1935 še bolgarski kmet ni poznal soje. Leto dni kasneje so s sojo že posadili 4900 hektarjev.

V bivši Jugoslaviji so že pred leti pričeli s kultiviranjem soje. Tako je bila l. 1935 ustanovljena družba »Uljarica« s posebno nalogo propagiranja soje. L. 1936 so pridelali v bivši Jugoslaviji 484 ton, dve leti pozneje pa 5600 ton na ploskvi, ki je merila 6000 hektarjev. Vsa žetev soje je šla iz Romunije, Bolgarije in bivše Jugoslavije v Nemčijo.

× **Obračunska pogodba med Nemčijo in Hrvatsko.** Nemčija in Hrvatska sta sklenili obračunsko pogodbo, ki je stopila 10. junija t. l. v veljavo. Vplačila na podlagi te pogodbe izvajata edinole Deutsche Verrechnungskasse v Berlinu oziroma Hrvatska državna banka v Zagrebu. Za ključna vplačila in izplačila je bil določen tečaj 1 RM = 20 Din.

× **Nemški ukrepi za zavarovanje svinjereje v Srbiji.** Nemški generalni poverjenik za gospodarstvo v Srbiji, Gruppenführer Neuhausen, je izdal celo vrsto ukrepov za zavarovanje svinjereje v Srbiji. Svinjerejci dobijo potrebne količine koruze za rejo, razen tega je generalni poverjenik določil svinjam take tene, ki omogočajo povzdigo te važne panoge srbskega gospodarstva.

× **4000 novih železnih sodov** je naročila rumunska država v Nemčiji.

× **Izvoz perutnine in jajc iz Hrvatske.** V Zagrebu so ustanovili posebno združenje za izvoz perutnine in jajc. Ves izvoz perutnine in jajc bo v tem združenju centraliziran.

× **Avtomobilska industrija Nemčije, Italije in Francije** je imela 5. t. m. v Berlinu pod nemškim predsedstvom skupno sejo, na kateri so sklenili sodelovanje vseh teh industrij v okviru evropskega načrtnega gospodarstva. Omenjeno sodelovanje je za motorizacijo Evrope ogromnega pomena.

× **Hranilne vloge v Veliki Nemčiji** so znašale l. 1933 11,5 milijard RM. Ob pričetku vojne so znašale hranilne vloge že 19,8 milijard in sedaj znašajo 27,4 milijard RM. Te številke je nedavno objavil finančni minister grof Schwerin v. Crosigk.

× **Zagrebški velesej 1941.** Pomladanski velesej v Zagrebu, ki je bil določen za dobo med 26. aprilom in 5. majem t. l., se radi vojnih dogodkov ni mogel vršiti. Sedaj vršijo v Zagrebu predpriprave za 35. mednarodni in splošni velesej, ki se bo vršil v času od 13. do 22. septembra 1941. Vodstvo veleseja se že pogaja s hrvatskimi in inozemskimi oblastmi in je pričakovati za inozemske razstavljavalce in obiskovalce običajnih popustov.

× **Nova hrvatska zavarovalnica »Domovina«,** ki jo je v Zagrebu ustanovila organizacija »Pogoda« na pobudo hrvatskega gospodarskega ministrstva, bo prevzela vse posle tistih zavarovalnih družb, ki so začele po zlomu Jugoslavije z likvidacijo na hrvaških tleh.

× **V Argentini ne vedo kam s koruzo.** V največji meri poljedelska republika Argentina v Južni Ameriki že dve leti ne vé, kaj bi storila z svojimi ogromnimi pridelki koruze, ki jo je pred vojno izvažala pred vsem v Evropo. Da bi se preprečilo razširjenje gospodarske krize, je vlada letos že drugih odkupila cel pridelek, za kar je izdala preko 100 milijonov argentinskih pesosov. Koruzo uporabljajo za gorivo na mestu premoga ali drv. Trenutno študirajo kako bi se dalo iz koruze pridobivati alkohol.

× **Sladkorne repe** so posejali v Evropi in v Sovjetski Rusiji po podatkih mednarodnega kmetijskega urada v Rimu 3.240.000 hektarjev. Ta ploskev odgovarja približno posejani ploskvi lanskega leta.

× **25.000 lokomotiv je zgradila nemška tvrdka Henschel & Sohn v Kasselu.** 25.000 lokomotivo so pretékli teden slovesno izročili zastopnikom prometnega ministrstva. Omenjena tvrdka je zgradila od l. 1848 za Nemčijo 12.000 lokomotiv, ostalih 13.000 strojev je dobavila inozemstvu. Pač lep jubilej nemškega dela!

Ureditev prodaje vina

Poverjenik za prehrano in kmetijstvo je po nalogu šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko izdal dne 14. t. m. odlok o ureditvi prodaje vina na Spodnjem Štajerskem. Ta odlok je izšel v dnevniku »Marburger Zeitung« (št. 135/136 z dne 14. junija, stran 9). Odlok se glasi takole:

Nakup vina pri pridelovalcu ali trgovcu in oddaja s strani istega je dovoljen le tedaj, če se izkaže kupec z nakupnim listom (Weineinkaufsschein für die Untersteiermark), ki ga izstavi

»der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft beim Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark«. Kot nakupni list se uporablja posebna tiskovina, ki jo izdajajo prehranjevalni uradi Marburg, Cilli, Pettau, Rann in Radkersburg (ekspozitura Luttenberg). Na nakupnem listu je zaznamovati vrsto, poreklo in letnik. Zaznamovati je tudi mešana vina.

Nakupne liste podpišeta prodajalec in kupec ter jih vpošljeta v teku treh dni po nakupu na naslov »Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft beim Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark«.

Za promet z vinom in za kvalitetne dodatke velja odredba o ureditvi cen na Spodnjem Štajerskem z dne 9. maja 1941. (Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark št. 12, odstavek XVI, vino).

Prestopki proti temu odloku se kaznujejo po členu 9 odredbe z dne 14. aprila 1941.

Natančnejša pojasnila daje Politični komisar (kmetijski strokovni referent).

Špinača velja od nekdanj za okusno in najlaglje prebavljivo zelenjavo. Nekateri ljudje, posebno otroci, ki sicer radi uživajo drugačno zelenjad, se je včasih branijo. Dr. Obst je dognal, da tiči vzrok tega odpora po navadi v tem, ker imajo mnogi ljudje v želodcu preveč kisline, ki jo špinača še poveča. Povsod drugod pa, koder se prehrana ovira s preuborno želodčno kislino, deluje špinača prav ugodno. Iz enakega vzroka vzbuja špinača slast do jedi.

Čuvajmo naše gozdove!

Oblasti so izdale važen razglas o zaščiti naših gozdov na Spodnještajerskem. V tem razglasu je že uvodoma vsebovano opozorilo, da je gozd dragocen del ljudskega premoženja. Kdor oškoduje gozd, je škodljivec naroda in ima kot tak pričakovati strogo kazni. Brez izrecnega dovoljenja posestnika gozda je strogo prepovedano jemati iz gozda les in steljo. Kdor si prilasti les, steljo itd. na samovoljen in nedovoljen način, bo odgovarjal radi tatvine. Ljudski škodljivec je tudi, kdor poškoduje stoječa drevesa s tem, da odstranjuje skorjo, lomi vejevje, hodi po mladih nasadih itd. Kazen sledi takim dejanjem za petami. Brez dovoljenja posestnika gozda je nadalje prepovedana paša živine po gozdu in zažiganje ognja v gozdu. Kdor opazi v gozdu najmanjši požar, ga mora sam ali z drugimi zatreči in o tem najhitreje obvestiti pristojno orožniško postajo.

Spodnještajerci, čuvajte gozdove. Vaše lepe domovine!

UMNI KMETOVALEC

Svinjerejci, pazite na svoje svinje!

Kužna ohromelost svinj ogrožava vaša svinjereja. Bodite oprezni glede preteče prenosljivosti te kužne bolezni in ravnajte se najtočneje po sledečih določilih previdnosti in obrambe:

Izogibajte se tujih hlevov in dvorišč. Zabranite dostop v svoja dvorišča vsem tujim osebam in nikakor ne dovolite prenočevanja v hlevih.

Bodite previdni pri menjanju sluzinčadi, skrbite za največjo čistočo obleke, perila in čevljev.

Ne kupujte svinj neznanega izvora. Posipajte dohode v hleve z apnenim prahom.

Prepovedano je uporabljati hlevsko

orodje, prevozna sredstva, krmo, stelo, gnoj itd. iz dvorišča, za katerega se ne more dokazati, da je tamkaj zdravstveno stanje svinj nesumljivo.

Meso, klavni in kuhinjski odpadki (pomije,) kakor voda, v kateri je bilo meso oprano, se smejo uporabljati kot svinjska hrana le pod pogojem, da je vse dobro prekuhano.

Opazujte dnevno svoje svinje in njih zdravstveno stanje. Sumljivi znaki se morajo takoj prijaviti pri občini ali žandarmeriji. Pregled po uradnem ž. vinozdravniku je brezplačen. Do njegovega prihoda se ne sme zaklati ali odstraniti iz dvorišča nobene svinje.

Priprava bordoške brozge

Pravilno pripravljena bordoška brozga (bakreno-apnena) je predpogoj za uspešno zatiranje peronospor na vinški trti. Ker mnogi vinogradniki često še vedno delajo napake pri sestavi iste, navajamo tukaj primer priprave 100 lit. 1% brozge.

1. 1 kg modre galice raztopimo v 50 litrih vode (po možnosti deževnice) na ta način, da jo obesimo povezano v žakljevinašto vrečko ali v plateni košarici tik pod podno gladino. Ker raztopina modre galice razjeda kovinaste posode, so za pripravo brozge najprimernejše cementne ali lesene posode. Mnogo hitreje raztopimo modro galico na isti način v nekaj litrih vroče vode ter to raztopino razredčimo z vodo č do vsebine 50 litrov.

2. V drugi posodi, ki naj drži nekaj več kot 100 litrov, pripravimo apneni belež. V ta namen v posebni manjši posodi polagoma vgasimo 40—50 dkg žganega apna, torej 120—150. dkg mastnega gašenega apna. Belež nato precedimo skozi vrečevino v glavno 100 litersko posodo; tako očistimo iz njega razne primesi peska in drobce, ki bi mašili škropilnik. Apnenemu beležu nato dolijemo še toliko vode, da dobimo 50 litrov tekočine.

3. Raztopino modre galice vlivamo nato med neprestanim mešanjem v tankem curku med apneni belež (nikoli obratno!) ter tako dobimo 100 litrov 1% bordoške brozge.

Pravilno pripravljena brozga mora biti slabo »lužnata« to se pravi, da mora biti pripravljena z zadostno količino apnenega beleža, ki v njej veže vse škodljive kisline. Takozvane »paleže« ali »opekline« zelenih rastlinskih delov povzročajo v večini slučajev brozge, ki so bile pripravljene s premalo količino apna.

Sestava brozge se zato končno preizkusi z belim fenolftalinovim papirjem (se dobi v drogeriji ali lekarni), ki mora svetlo pordečiti. Ako ne pordeči, je to znak, da v brozgi pri-

manjkuje apnenega beleža, ki ga je treba dodati še toliko, da se fenolftalinov papir obarva blede rdeče; ako pordeči temno rdeče, je to dokaz, da smo brozgo sestavili s preveliko količino apna. Taka brozga je manj učinkovita in lahko znatno poškoduje rastlino.

Brozgo tudi lahko preizkušamo z rdečim lakmusovim papirjem, ki mora lahko pomočriti; ako ostane rdeč, pomeni to, da je v brozgi premalo apna in ji torej še dodamo apnenega beleža.

Sveže pripravljena bordoška brozga je učinkovitejša, vsled česar jo je po možnosti takoj uporabiti. Vendar se njena trpežnost za nekaj dni lahko podaljša z dodatkom 10 dkg sladkorja ali 1 litra mleka na 1 hektoliter brozge. To je posebno priporočljivo ob deževnem vremenu, ki večkrat prekinja započeto škropljenje.

Za istočasno zatiranje peronospor in grozdnega sukača ter drugih škodljivcev, ki objedajo zelene trsne dele, pripravimo bordoško brozgo v zvezi z arzenovimi preparati kot n. pr. z »Uranija« zelenilom (»Schweinfurtskim zelenilom«) ali z apnenim arzeniatom. S tako kombinacijo ne pričobimo le na času, ki bi bil potreben za posebno zatiranje grozdnih sukačev, temveč dobimo na ta način tudi kakovoštno posebno dobre brozge.

40 dkg apnenega arzenata enostavno dobro premešamo v nekaj litrih že izgotovljene bordoške brozge ter to zmes nato med neprestanim meša-

Vinogradniki se pozivajo, da takoj izvršijo drugo škropljenje proti peronospori, ker je v prihodnjem tednu pričakovati hušji nastop bolezni.

Proti trsnim plesnobi (oidiju) naj se pravočasno prične z žveplanjem.

njem izlijemo v ostalo brozgo. Z »Uranija« zelenilom pa 1% bordoško brozgo pripravimo tako, da 15 dkg zelenila dobro premešamo z 2½ kg špohastega gašenega apna ter v ostalem postopamo povsem tako, kot pri sestavi navadne bordoške brozge; tudi preizkušnja take brozge se izvrši s fenolftalinovim ali lakmusovim papirjem ravno tako kot pri navadni bordoški brozgi.

Nadaljujte sečnjo!

Z vsemi deli v gozdu, zlasti pa s sečnjo se mora nemudoma zopet začeti oziroma je nadaljevati. Sekani les se mora čimprej spraviti iz gozda ter odvažati. Kjer takojšnji odvoz ni mogoč, se mora les zračno in suho spravljati, da se izogne izgubam glede kakovosti lesa.

Produkcija lesa vseh vrst se mora pospešiti, normalna trajna sečnja se mora zlasti na velikih gozdnih posestvih zvišati na 130% normalne sečnje. Vsako sečnjo mora posestnik gozda, kakor do sedaj, prijaviti gozdarskemu referentu pristojnega političnega komisarja in se mora zaprositi za podelitev dovoljenja.

Posebno važna je produkcija skorje za strojarstvo. Vseposod, kjer se seka kajo smreke (in hrasti), se mora odstraniti skorja. Skorjo je treba varovati pred mokroto in se jo mora zračno in suho spraviti. Nove cene za strojarsko skorjo, ki bodo v kratkem izdane, bodo omogočale pridobivanje skorje tudi v najbolj oddaljenih delih gozda in zagotovitev dobrih dohodkov. Zato: Nobena sečnja brez produciranja skorje!

Spodnještajerski gozdni posestniki! Gospodarstvo Velike Nemčije rabi les v svrhu hitre in zmogovite dovršitve vojne. Izpolnite torej svojo dolžnost kot domoljubni Štajerci, kar gotovo ne bo Vaša škoda!

Deteljno seme

Ker se po dosedanjih jugoslovanskih gospodarskih metodah ni izplačalo gojiti semena, so naši kmetje morali ista, z deteljnim semenom vred, v največji meri kupovati. Semena, ki smo jih dobili pri trgovcih, niso bila spodnještajerskega pridelka, temveč uvoz iz drugih pokrajin. Novo nastale državne meje in vojni čas, v katerem živimo, otežavata vsak uvoz blaga. Bodočo spomlad bo cena deteljnemu semenu narastla in ga bo tudi težko dobiti. Tozadevno pa lahko najčemo trditve v samopomoči. Letos bo, kakor znano, dovolj sena in nam ne bo primanjkovalo krme. Zato nam ne bo težko, pač pa koristno, če letošnjo drugo košnjo detelje ne uporabimo za krmo, temveč jo pustimo za seme. Na ta način bomo lahko krili svoje donjače potrebe, presežek se bo pa tudi lahko primerno prodalo. V interesu vseh je torej, da se letošnjo drugo košnjo pustijo za seme.

MALE VESTI

* Führer in vrhovni poveljnik vojske je kontreadmiral Cifax in Fricke povišal za viceadmirala.

* Reichsjugendführer Axmann (vodja nemške mladine) je zopet nastopil službo v vojski. Za svojega zastopnika je imenoval Stabsführerja Helmut Mückel-a.

* Znižanje davkov. Z veljavnostjo od 1. maja t. l. se na Spodnjem Stajerskem k davkom na službene prejemke ne pobira več banovinskih, srezkih in občinskih določil, ki jih je, kakor znano uvedla, bivša Jugoslavija.

* Priključitev spodnještajerskih občin k Reichsgau-u Steiermark. Občine Fuxelsdorf, Sinnersdorf, Guizenhof und Rotenberg so z odredbo šefa civilne uprave za Spodnjo Stajersko uvrščene v nemško carinsko in devizno mejo. Hkrati stopijo v veljavo zakoni, ki so veljavni v Reichsgau-u Steiermark.

* 2000 macedonskih Bolgarov so rešili ujetništva na Kreti. Po izbruhu vojne so Grki zavlekli 2000 Bolgarov iz Macedonije na otok Kreta. Nemške čete so sedaj osvobodile te Bolgare grškega ujetništva. Vršijo se že priprave za povratek izpuščenih Bolgarov v svojo domovino.

* Dvajset mladih bolgarskih kmetov odide letos v Nemčijo, kjer se bodo izpopolnjevali v novodobnem kmetijstvu. Ti kmetje obiskujejo sedaj poseben tečaj nemščine, da bodo lažje razširili svoje kmetijsko znanje.

* Zapora premoženja ameriških državljanov v Nemčiji. Kakor smo že poročali, je izdal prezident Roosevelt 14. t. m. naredbi, ki zahteva zaporo premoženjskih vrednot nemških državljanov v Zedinjenih državah. Nemška vlada je sedaj odredila z ozirom na premoženjske vrednote ameriških državljanov v Nemčiji s takojšnjo veljavnostjo potrebne ukrepe.

* Delavec je cenjen in spoštovan. V Donawitz-u pri Leoben-u so v tamkajšnji železarni na slavnosten način z diplomami in darili počastili tiste delavce, ki so že dolga desetletja v podjetju.

* Posnemanja vredno. V Eisenerz-u so organizirali zbirko odpadkov. 441 šolskih otrok je v 14 dneh nabralo 1223 starih steklenic, 360 kilogramov starih kosti, 712 kilogramov starega papirja, 882 kilogramov stare pločevine, 2343 kilogramov starega železa, 220 kilogramov razbitega stekla ter 600 kilogramov drugih odpadkov.

* Na Slovaškem so doslej razlastili 5674 židovskih podjetij. To je polovica vseh židovskih podjetij na Slovaškem.

* Pristaši dr. Mačka sodelujejo z novim hrvatskim režimom. Kakor poroča »Völkischer Beobachter« iz Zagreba, so razne bivše okrajne organizacije dr. Mačkove Hrvatske seljačke stranke izročile poglavitniku izjavo, da hočejo sodelovati z novim režimom.

* Promet v Südkärntenu je v zadnjem času zelo oživel. Vlaki iz Klagenfurta vozijo sedaj že v smeri Kronau in Wochein-Feistritz. Cilj mnogih izletnikov je zlasti Veldes.

* Nemško letalstvo je v prvih 14 dneh junija uničilo 161.000 ton sovražne trgovske toneže. Poškodovanih je bilo 32 ladij. Od teh ladij je en del zgorel, med njimi tudi ena petrolejska ladja in dve prekomorski ladji, vsaka po 15.000 ton.

* Smrt na kolesu. 58 letni zidar Josef Brugger iz Schöder-a pri Murau se je nedavno peljal s kolesom na delo. Med vožnjo ga je zajela srčna kap. Brugger in padel s kolesa ter je bil pri priči mrtev.

* Spodnještajerski športniki v Graz-u. Športniki Marburg-a in Cilli-ja so se v Graz-u udeležili teka okrog Schloßberg-a. Lepo sprejeti in pozdravljeni po predstavnikih športa in športnem občinstvu, so pri prireditvi, ki jo je zasledovalo 25.000 parov oči, dosegli zadovoljive uspehe.

* Skrb za vzgojo deklet. Na Spodnjem Stajerskem bodo 18 do 21 letna dekleta imela priložnost v okviru organizacije Deutsche Jugend izuriti se v kuhanju, šivanju, higijenski službi in športu. Na gradu Witschein se je v nalašč za to pripravljeno učnem tečaju pripravilo 40 ženskih strokovnih moči, ki so mišljene za vzgojiteljice v gornjem smislu.

* V Sarajevu namerava hrvatska vlada zgraditi moderno bolnišnico. Mesto Sarajevo bo baje središče medicine na Hrvatskem.

* Skrb za delavce. Organizacija Todt, ki združuje največ podeželskih delavcev, ima tudi največjo skrb in brigo za svoje ljudi. Tako imajo v nekem gradbenem odseku v Nemčiji, ki je razdeljen na 32 revirjev, za tamkaj zaposlene delavce kar 5 kompletnih bolnišnic. Oskrba bolnikov je povsod vzorna. Množinskih obolenj ne poznajo, ker je zdravniška skrb za zdravje na primerni višini.

* Pooblastila madžarske vlade podaljšana do 2. januarja 1942. Madžarski parlament je sklenil podaljšati izredna pooblastila vlade do 2. januarja 1942.

* Anglija je izgubila v tej vojni že 50 rušilcev. Pričetkom tekočega tedna je angleška admiraliteta priznala potopitev rušilca »Jersey«, ki je naletel na mino. S tem je admiraliteta priznala, da je Anglija izgubila od 1. januarja do danes 12 in od začetka vojne 50 rušilcev. To so uradna priznanja Anglije. Angleške izgube glede rušilcev so pa višje, ker so nemške letalske in pomorske sile razun tega potopile dokazano nadaljnjih šest rušilcev. Rušilec »Jersey« je bil najmodernejšega tipa. Zgradili so ga šele 1. 1939. Pri tonazi 1690 ton je razvil visoko brzino 36 morskih milj (67 kilometrov) na uro. — Posadke je imel 183 mož.

* Dum-dum-strelivo so uporabili Angliji dne 15. t. m. pri nekem napadu s strojnimi pri Tobruku v Severni Africi. To mednarodno zabranjeno strelivo, ki povzroča grozne telesne poškodbe, so našli tudi pri nekem padlem Angležu. — Italijanska vlada bo v slučaju ponovne uporabe takega streliva s strani Angležev odredila najostrejšo protiukrepe.

* V Gibraltarju so izdelali statistiko o dosedanjih napadih na to angleško trdnjavo. Doslej je pretrpel Gibraltar 43 letalskih napadov, med temi 14 nočnih napadov. Preko trdnjave je letelo izvidno letalstvo 99 krat. 137 oseb je bilo ubitih, 85 pa ranjenih. Protiletalska obramba je sestrelila samo dvoje letal.

* Morski promet med Ameriko in Evropo se je skrčil vsled vojnih dogodkov v Atlantiku za celih 97 procentov. To dejstvo je razvidno iz poročila njujorške pristaniške oblasti. Zelo redko vozijo ameriške ladje edinole še v Lizbono (Portugalska), Vigo (Spanija) ter v Pecamo (Finska).

* Finska ni več članica Društva narodov. Pred dvema mesecema je neki finski poslanec v parlamentu postavil vprašanje o razmerju Finske do Društva narodov oziroma do ženevske lige. Sedaj je vlada odgovorila na to vprašanje, in sicer v tem smislu, da se Finska ne smatra več za članico Društva narodov.

* 1000 luteranskih duhovnikov v Zedinjenih državah se je izjavilo proti vojnim grožnjam ameriške vlade. Ti duhovniki so izjavili, da ne bodo s prižnic opravičevali potrebo vojne.

* Roosevelt se »maščuje« nad Evropo. Prezident Roosevelt je podpisal odlok, po katerem je smatrati vsa nemška in italijanska dobroimetja kot zamrznjena. Isto velja tudi za dobroimetja zasedenih držav.

* Velike poplave v Južni Indiji. Italijanski list »Messaggero« poroča iz Madrasa, da so nastale v Južni Indiji in v Assamu velike poplave. Tako je v Malabarju utrlo 108 oseb. 7500 hiš je bilo porušeni. V področju Assama je moralo 20.000 oseb zapustiti svoja stanovanja. 10.000 hiš je bilo v tem področju uničenih. Poplave so uničile velik del nasadov kakaoa. Promet je bil na mnogih mestih prekinjen, ker je voda uničila mostove.

* Atentat na japonskega podkomisarja v Sanghaju. Japonski podkomisar v mednarodni naselbini Akagi v Sanghaju je bil v terek zjutraj v trenutku ustreljen, ko je zapustil svoje privatno stanovanje. Strelci so neki Kitajci, ki so bili v službi neke teroristične organizacije.

* Slab patriotizem ameriških zdravnikov. Pred par tedni je prezident Roosevelt naslovil na ameriške zdravnike poziv, naj se stavijo ameriškem sanitetnemu korpusu na razpolago. Ta poziv predsednika pa je našel med ameriški zdravniki le malo odziva. Doslej se je našel samo en zdravnik, ki se je podal prostovoljno v Anglijo.

* V Jeruzalemu že gradijo zaklonišča. Do konca junija nameravajo v Jeruzalemu zgraditi zaklonišča za kakih 70.000 oseb.

* Nov petrolejski vod bodo gradili v Zedinjenih državah Severne Amerike. V načrtu je napeljava, po kateri mislijo iz zvezne države Teksas in Illinois spravljati nafto v severo-vzhodne pokrajine.

* Donau-Adria kanal na vidiku. Hrvatska vlada namerava izdelati načrt za gradnjo kanala, ki bo omogočal plovbo ladij iz Jadranskega morja do reke Donau.

* Osem sinov na fronti. V Stuttgart-u so nedavno izredno počastili neko mater, ki ima osem sinov pri vojakih in so vsi na bojišču. Vsakemu sinu-bojovniku so pri tej priložnosti po vojni pošti poslali paket raznih daril.

* Usmrtilitev ljudskih škodljivcev. Dne 7. junija je bil usmrčen Peter Schmitt iz Westfaltenhofa (Kreis Deutsch-Krone), roj. 1. septembra 1883 v Bergtheimu, ki ga je posebno sodišču v Schneidemühlu obsodilo radi zločina proti vojnemu gospodarstvu kot ljudskega škodljivca na smrt ter na trajno izgubo častnih pravic. Schmitt je bil lastnik kantine v nekem taborišču za vojne ujetnike ter je kot vojni dobičkar odtegoval nemškemu ljudskemu občestvu redko in za življenje važno blago, ki ga je prodajal vojnim ujetnikom. Istotako je bil usmrčen Hans Klock, roj. 25. oktobra 1915 v Leeru (Ostfriesland), ki ga je posebno sodišče v Oldenburgu obsodilo bra 1915 v Leeru (Ostfriesland), ki ga je bil večkrat predkaznovan nasilnež. Poskusil je posiliti 19 letno dekle ter ga je nato zaklal.

* Nemški film si je osvojil Pariz. V Parizu so našli 150 filmskih gledališč. V 77 kino-gledališčih igrajo izključno nemške filme.

* Desno bodo vozili na Madžarskem počeni s 6. julijem. Ta odredba notranjega ministra pa za Budimpešto ne bo veljala. V Budimpešt bodo tedaj vozili še vedno na levi strani.

O bodočem zavarovanju za starost in onemoglost

Führer der deutschen Arbeitsfront Dr. Ley je v časopisu »Der Vierjahresplan« dne 15. junija t. l. objavil nekoliko osnovnih pogledov o bodočem starostnem in nezgodnem zavarovanju nemškega ljudstva. Dr. Ley, ki po nalogu Führer-ja izdeluje osnutek novega zakona o starostni preskrbi, je med drugim napisal.

»Bodoče zavarovanje za starost in nezgode bo važen del socialne zakonodaje, ki bo na širokogruden in zadržan način skrbelo za vse, ki delajo in ustvarjajo. Tu ne gre za kakšno preoblikovanje dosedanjih tozadevnih institucij, temveč za čisto novo, iz nacional-socialistične skupnosti porojeno socialno delo.

Vsak, ki dela, ima pravico, da izkoristi dajatve svojih tovarišev. Ne more pa zahtevati, da bi te storitve v vseh slučajih odgovarjale njegovim lastnim prispevkom. Zato tvorijo plačilne zmognosti posameznikov podlago za višino prispevkov in ne oskrbninske podpore, ki jih kdo pričakuje in želi.

Preskrba ostarelih in za delo onespoblenih ljudi je najvišja naloga Reich-a. Tozadevni izdatki tvorijo postavko v državnem proračunu in se, kot enako važni vsem drugim državnim izdatkom, krijejo iz davčnih dohodkov, v katere prispevajo vsi davkoplačevalci po svojih močeh. Vsakega, ki dela, mora biti zagotovljeno, da bo preskrbljen, kadar bo za delo nesposoben. Ta zaščita pred pomanjkanjem pa seveda ne bo podpirala in gojila lenobe. Vsak človek, ki izvršuje svoje dolžnosti in opravlja svoja dela, ima v isti meri pravico, da je v socialnem pogledu zavarovan. Socialno zavarovanje tudi ne more dosežati višine, da bi ljudje opustili osebno skrb in odgovornost za svojo lastno usodo in voljo za večjimi storitvami. Socialne oskrbnine bodo dosegale le tako višino, da bodo povspesevale tudi osebno skrb za starost in onemoglost. Oskrbnina sama bo tako visoka, da bo vsakega človeka brez ozira na usodo, ki jo je preživel, očuvala pred nepravičnim padcem iz življenske višine, ki si jo je z delom pridobil.

Pri vsem tem je pa delo bolj važno kakor oskrbnina. Ostarelim ljudem se bo stavilo dve izbiri. Da se umaknejo v pokoj in sprejemajo popolno oskrbnino, ali pa, da delajo naprej. Poslednjim se bo v znak priznanja in radi izenačenja morebitnega, vsled starosti zmanjšanega zasluzka, iz socialnega zavarovanja prispevalo toliko, da bodo na boljšem kakor oni, ki bodo živeli samo od starostne podpore.

Nezgodne zavarovanje se mora razporediti k takemu delu, da ga v kljub svojih poškodb lahko opravijo. Poškodovanje samo kot tako pa ne sme služiti za podlago »sreče«. To se pravi, da delovni invalidi ne bodo mogli brez

truda uživati svojih dohodkov. Ako ne najde primernega dela in če je poškodovanec delanezmožen, je jasno, da bo dobil popolno nezgodno oskrbnino, ki je enaka popolni starostni oskrbnini. Pri delni delanezmožnosti se bo poškodovancem morebitno znižan zasluzek izenačilo s podporami.

Takozvane častne oskrbninske podpore bodo sprejemali tisti, ki so se v službah ali pri delu ponesrečili. Dolžnost skupnosti je, da se predvsem v vojni, pri delu ter pri opravih za

javne interese poškodovanim daje pri-
mierna odškodnina.

Družinska podpora mora po smrti rednika oskrbovati preostale družinske člane. Pri oskrbovanju vdov je zopet delo važnejše od podpore. Mlada vdova brez otrok je preskrbljena, če dobi odgovarjajoče delo. Matere malih otrok in starejše, delanezmožne vdove bodo seveda sprejemale oskrbnino, ki bo odgovarjala višini starostne oskrb-
da bo preskrbljen, kadar bo za delo tudi vojne vdove in vojne sirote deležne posebnih podpor in ugodnosti.

Tudi matere mnogoštevilnih otrok bodo uživale razne ugodnosti. To se bo predvsem izražalo v davčnih olajšavah, prispevkih za otroke itd.◀

Vojna ne ovira obnove

Povsod na Spodnjem Štajerskem se giblje na tisoče in tisoče pridnih rok, ki so zaposlene pri obnovi naše domovine. Mnogi ljudje se ne morejo dovolj načuditi dejstvu, da še niso niti minuli trije meseci od izbruha vojne med Jugoslavijo in Nemčijo in že je kljub okolnostim, ki so v vojni neizogibne, načetega v tem času toliko ogromnega dela. Gradijo se vsepovsod ceste, mostovi itd., da bi se čimprej odstranile prometne ovire in tako normaliziralo življenje. Nemška pošetnost je povsod na delu, ker se sleherni pripadnik nemških delovnih skupin — bodisi da dela z glavo ali z roko — prav dobro zaveda, da je treba čimprej očistiti našo lepo Spodnjo Štajersko vseh madežev. Treba je popraviti vse, kar nam je nprtila balkanska zaostalost Srbov. Da se vse to odigrava sredi vojnega dogajanja, je čudež, ki ga ne morejo pojmili naši ljudje, navajeni skozi leta in

leta samo na srbske obljube in nič drugega.

Nas Spodnještajerce veseli nagla obnova naše lepe dežele. Zasukali smo tudi lastne rokave pri delu obnove, zavedajoč se pri tem, da bo vse to koristilo slednjič ne samo naši skupni nemški domovini, nego v prvi vrsti tudi naši Spodnji Štajerski sami. Führer nam daje neprenehoma vzgled delavnosti. Po njem se hočemo ravnati, v njegovem smislu si hočemo priboriti čisto boljše in lepše bodočnosti. Sedaj Spodnja Štajerska ni več mačeha nazadnjaškega in požrešnega Belgrada in tudi ni več odvisna od »budžetske nemogućnosti«. Naši osvoboditelji gradijo in delajo na komaj osvobojenih tleh z isto ljubeznijo kakor v svoji ožji domovini. To dejstvo nam je najboljšje jamstvo, da bo sedanje obnovitveno delo rodilo že v najkrajšem času naj-
lepše sadove.

Marburg je veliko mesto

Mesta, ki se širijo, rabijo predvsem dovolj prostora za svoj stavbni razvoj. Zgodovina velikih mest je v tem oziru pokazala čisto naravno pot, da se mora tam, kjer primanjkuje prostora za gradnjo novih ulic in mestnih predelov, preskrbeti v to svrhu potrebna področja. Ker se mesta lahko širijo samo v svoje okolice, je čisto naravno, da so se povsod, kjer se je pokazala potreba, okoliške občine priključile mestom. Za primer se lahko navede Graz, Berlin itd. ter vsa velika mesta na svetu.

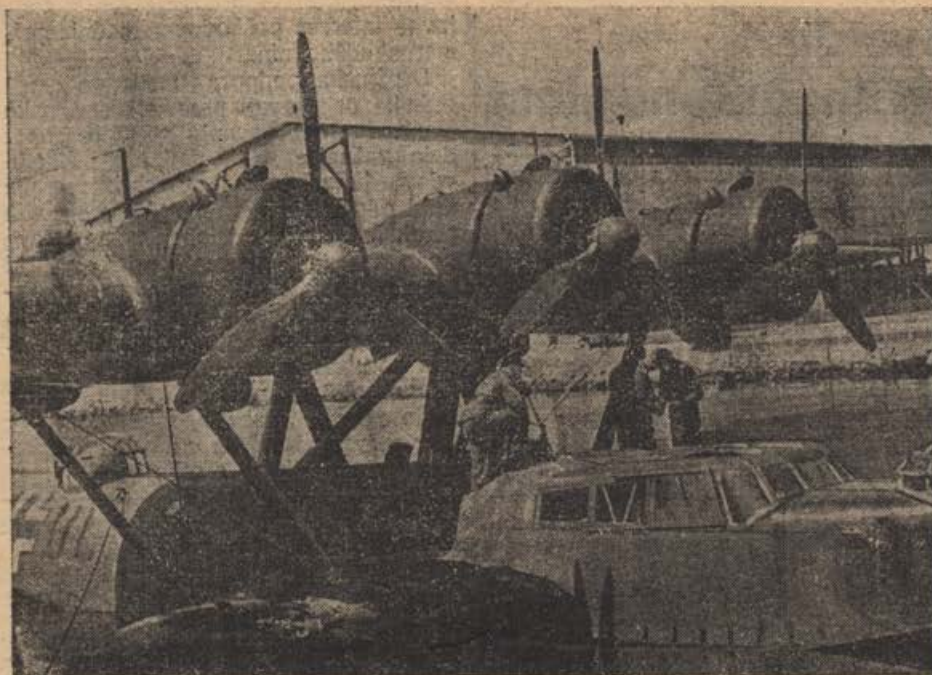
Tudi mestu Marburg an der Drau je primanjkovalo življenskega prostora, saj je okoliška občina Koschak segala celo v sam mestni park. Osvoboditvi Spodnje Štajerske in njeni novi upravi gre zahvala, da se je sedaj čez noč rešilo tudi to vprašanje, ki bo naši spodnještajerski prestolnici podlaga za lepo bodočnost.

Z odredbo šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko z dne 4. junija 1941 so se mestni občini Marburg priključile nižje imenovane okoliške občine:

Brunndorf, Gams, Koschak, Trester-nitz, Lembach, Pobersch, Freidegg, Pötschgau, Mellingsberg, Kartoschowitz, Rosswein, Pivola, Oberkötsch, Unterkötsch, Wochau, Rogeis, Pickerndorf, Hrastje, Thesen, Zwertendorf, Lendorf, Unterrotwein, Oberrotwein in del katastralne občine Rossbach v občini Gams. Občine Gams, Koschak, Kötsch in Lembach v kolikor niso priključene mestu Marburg, ostanejo začasno samostojne občine.

Z okoliškimi občinami povečajo Marburg, ki je doslej štel kakih 35.000 prebivalcev, je narastel na približno 70.000 ljudi.

40 tečajev za vzdrževanje in molžnjo živine so minulo zimo priredili v Gau-u Steiermark. Tečaji, na katere je kmečko ljudstvo naravnost navadilo, bodo udeležencem gotovo koristili. Učili so se o tvorbi in lastnosti mleka, o postopanju z mlekom, o pridobivanju čistega in zdravega mleka, o molžnji, rejji telet, krmiljenju in paši živine, živinskih boleznih, mlečnih proizvodih itd.

(PK.-Göricke-Weltbild)

Nemško vodno letalo DO 24 v varnem zavetju.

Spodnještajerci so bili junaki

Iz samih 16 do 18 letnih spodnještajerskih prostovoljcev sestavljen K. k. Freiwilliges Schützenfeldbataillon Marburg IV, so leta 1916 na jugozahodnem bojišču iz Sistiane po stotnijah pošiljali v bitke na Sočo. To se je godilo na prošnjo bojaželjnih mladostrelcev samih, ker jim sicer nevarna, samo od sovražne artilerije obstreljevana frontna služba okrog Sistiane in Devina ni nudila dovolj priložnosti za večje in nevarnejše bojeviške nastope, ki so si jih želeli.

O zadevnih bojih 2. in 3. stotnije, ki so se vršili v jeseni leta 1916, je »Tagespост« meseca januarja 1917 objavila nekaj zanimivih sestavkov. Gre za izvirno poročilo, ki ga je spisal Karl Gaischeg kot častnik in prostovoljec v istem bataljonu in je objavo dovolila vojaška cenzura avstro-ogrskega generalnega štaba. Gaischeg je med drugim pisal:

»Prišel je 4. oktober 1916. Bil je to težak dan za našo pridno 2. stotnijo, ki ji je poveljeval Oberleutnant dr. Josef Jörg. Okrog poltretje ure popoldne je sovražno artilerijsko delovanje naraslo v močan bobneči in minometni ogenj. Prišlo je povelje, da se stotnija poda v zaklonišča. Strelci, ki so pod vodstvom Leutnant-a L. v močnem ognju zvesto in trdno držali straže, so to povelje prepozno dobili. Težka mina je udarila v jarek in neizprosna smrt je tam našla svojo žetev. Gefreiter Thalauer in strelce Resch sta v najhujšem dežju sovražnih krogelj izkopal več ročnih granat, jih pripravila za metanje ter rešila ranjene in zasute tovariše. Strelce Rossmann, vodja sanitetov Smodej in sanitetni vojak Kostanjevec, so, akoravno sami ranjeni, svojim ra-

njenim tovarišem nudili pomoč, dokler jim sovražne krogle niso prizadele novih ran, od katerih so se zrušili. Mnogo jih je bilo, ki jim je pomoč, ko je prišla, bila že odveč. Strelce Predikaka je stal na nekem zvišanem prostoru kot opazovalec in poslušalec. Zračni pritisk razstreljene mine ga je vrgel v strelski jarek. Brez ozira na tragično usodo, ki je dohitela njegove tovariše,

Izdaja živil

Šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko, pooblaščenec za prehrano in kmetijstvo, je v dnevniku »Marburger Zeitung« za dne 18. 6. 1941 razglasil.

Prebivalstvo, ki ima pravico na prehrano, lahko na svoje nakaznice dobi in sicer:

Na nakaznico za slačkor, odrezek 1, 125 gramov nadomestila za kavo ali pa kavinega dodatka. Nakupni čas med 9. in 19. 6. 1941.

Na nakaznico za meso, odrezek 1, 250 gramov testenin ali drugih hranilnih sredstev, ki jih je prevzeti med 9. in 28. 6. 1941.

Na nakaznico za meso, odrezek 2, 250 gramov fižola. Nabavni rok med 9. in 28. 6. 1941.

Na nakaznico za sladkor, odrezek 2, 125 gramov kavinega nadomestka ali pa kavinega dodatka. Kupiti v času med 20. in 28. 6. 1941.

Redilnost krompirja

O tem, kako redilen je krompir, imamo v raznih razpravah različne podatke, ki si večkrat nasprotu-

je zlezel nazaj na svoje opazovališče, kjer je kljub hudemu ognju izdržal in ostal do kraja. Ravnotako je ostanek branilcev ostal v jarkih, dokler ni bil napad odbit.

Kmalu potem je stotnijo Oberleutnant-a Jörg-a zamenjala 3. stotnija ter prevzela postojanke. Pod vodstvom svojega poveljnika F. je kmalo dočkala boje devete soške bitke. Bilo je 1. novembra 1916, ko je nasprotnik po predhodnem celodnevem bobnečem ognju o polnoči na točki Kole izvedel svoj napad. Naši pridni bojovníki 3. stotnije so pa bili pripravljeni. Sovražnik se je z velikimi izgubami moral umakniti. Zaznamovali smo seveda tudi sami izgube, ki pa niso bile v nikakem razmerju z sovražnimi. Posebno se je odlikoval Zugführer Batsch, ki je bil s šestimi moži težko ranjen. Ko so nasprotniki z neko strojno puško začeli resno ogrožati naše postojanke iz boka, je Oberleutnant K. zaprosil, da bi se prostovoljno javili strelci, ki bi naj raziskali predozemlje ter ugotovili kje je postavljena ta neprijetna in nevarna strojnica. Strelca Samuch in Korkol, po postavah najmanjša v stotniji, sta se za nevarno pot takoj ponudila. Uspelo jima je dvakrat prekoračiti že samo ob sebi nevarno močvirje in svojo nalogo rešiti. Ugotovila sta položaj strojnice, ter z svojim poročilom omogočila, da jo je naša artilerija uničila. Sanitetni vojak Pollak je v najhujšem ognju odnašal svoje mrtve in ranjene tovariše na varnejše kraje in točke. Pri tem je bil od granat in min sam parkrat zasut.

„Štajerskega Gospodarja“ v vsako hišo in gostilno!

jejo. Zato so tudi nemški raziskovalci Heuptke, Dahlen in Kröl sklenili pojasniti to vprašanje s poskusi, ki so jih delali na sebi. Sklenili so jesti različno pripravljen krompir in proučiti v svoji stolici, koliko te ali one snovi ostane v telesu neprebavljene.

Pri krompirju, ki so si ga izbrali za poskuse, so najprej ugotovili, koliko je v njem ogljikohidratov, beljakovin in maščobe. Jedli so ga kot krompirjevo kašo, neolupljen, pečen krompir in krompirjevo salato. Ti poskusi so bili zelo važni, saj je krompir eno glavnih naših živil. In kaj se je izkazalo? Da prebavi telo krompir enako dobro, pa naj ga jemo v kakršnikoli obliki. To je važno dognanje. Prej so namreč nekateri trdili, da leži recimo pečen krompir v želodcu delj časa kakor krompirjeva kaša ali krompirjeva salata in da je torej težje prebavljiv.

Nemškim raziskovalcem je pa šlo še za to, da ugotove, kako gre proces prebave krompirja v črevah. Za poskose so si izbrali človeka, ki je imel bolezen na debelem črevesu, tako da isto ni delovalo. Hranili so ga z različnimi krompirjevimi jedili in ugotovili, da krompir skoraj povsem prebavi že tenko črevo, če ga je jedel kuhane ali krompirjevo kašo.

ZANIMIVOSTI

Mesto Haifa

Mesto Haifa leži v zalivu Akka na vznožju gore Karmel ter šteje 99.000 prebivalcev. Iz Haife vodijo železniške proge v Jeruzalem ter v Hauran in imajo zvezo z hidžansko železnico. Haifa leži na zelo prometnem mestu, zato je Haifa najvažnejše trgovsko središče Palestine. Angleži so pristaniške naprave v Hajfi iz razumljivih razlogov povečali in najudobneje uredili. Tem napravam so veljali zadnji siloviti napadi nemškega vojnega letalstva. Tudi ogromna skladišča goriva so nemška letala bombardirala pri teh napadih. Haifa je pa tudi drugače zelo važno oporišče angleške mornarice v Srečozemskem morju. V Hajfi je konec velike cevi, skozi katero pritiskajo s posebnimi črpalkami nafto iz Kerkuka. Haifa je štela l. 1929 komaj 35.000 prebivalcev. Pritok židov v Hajfo je bil v zadnjih letih izredno velik.

Obseg razdejanja
v Londonu

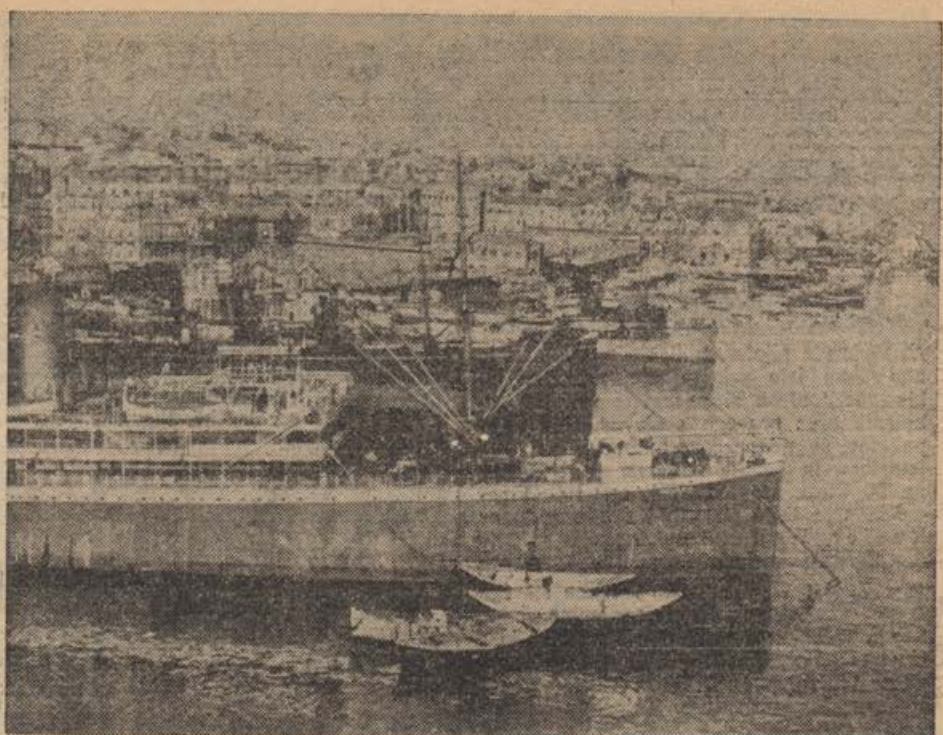
Dopisnik ameriške časopisne agencije »Associated Press«, Drew Middleton, se je pred kratkim vrnil s svojega dopusta iz Amerike v London ter je v izdaji omenjene agencije opisal svoje vtise v Londonu kakor sledi:

»V zadnjih treh mesecih so se opustošenja v angleški prestolnici popotila. Meseca marca je človek v Londonu šel mimo pet do deset skupin stanovanjskih hiš, ne da bi opazil kako škodo. Danes ležijo na vsakem vogalu velikanski kupi razvalin. Srce Londona je bilo težko zadeto. Na tisoče in tisoče ljudi je izgubilo stanovanja. Tisoči so morali spremeniti tudi svoj način življenja. London ima sedaj velik strah pred nemškim letalstvom. V nočeh z mesečino jih je le malo, ki bi si upali spati v svojih stanovanjih. Velik del prebivalstva živi dejansko pod zemljo. Vtis razvalin na obiskovalca, ki je London obiskal po nekaj tednih, je strašen. V pretekli zimi so še poskušali odstranjevati ruševine in zapirati okna z lepenko. Sedaj bo treba več mesecev in morča tudi let, da se bo škoda samo ugotovila. Za obnovo Londona pa bo treba več desetletij.«

DOPISI

□ **Marburg.** K tečaju nemščine, ki jih je organiziral Steirischer Heimatbund, se je v območju velikega Marburg-a prijavilo toliko ljudi, da bo 60 tečajev, ki so deloma že v teku, le težko zajelo vse prijavitelje.

□ **Brunndorf bei Marburg.** Naše nemške ulične napisne table, ki bi jih leta 1918 morali izročiti oblasti, so nekateri pogumni moške takrat skrili. Takoj po osvoboditvi so nam pa te table prav prišle. Črez noč smo jih pritrdili na istih mestih, kjer smo jih pred 23 leti morali odstraniti.

Pogled na pristanišče v Bejrutu v Siriji.

(Atlantic)

□ **Pettau.** Po svojem potovanju iz Friedau-a dospela skupina Arbeitsmaiden delovnega taborišča Arnfels, nam je nedavno v nemški hiši priredila neke vrste materinsko proslavo. Navzoč je bil tudi politični komisar za Pettau-Land, dr. Bauer, ki je v svojem govoru lepo orisal bodoče vloge naših mater in pomen ženske delovne službe. Glavna vloga ženske delovne službe je, dekleta vzgajati za dobre matere.

□ **St. Veit bei Pettau.** Našo vas so iz Pettau-a obiskala dekleta delovnega taborišča Arnfels. Z veselimi igrami, plesi in harmoniko so nad dve uri zabavale naše vaščane.

□ **Pobersch bei Marburg.** Pri nas je umrla 60 letna zasebnica Marija Prater.

□ **Brunndorf bei Marburg.** Dne 14. maja nas je za vedno zapustila gospa Maria Findelstein rojena Kastl.

□ **Videm an der Save.** Priključitev Spodnje Stajerske k Veliki Nemčiji je osvobodila tudi našega vedno za Führer-ja in Nemčijo navdušenega ter radi tega pod bivšo državo težko preganjanega privatnega uradnika Josefa Ferentschak-a. Od štirih let in osem mesecev, radi Nemčiji prijazne propagande, prisojene mu težke ječe, je siromak predsedel 17 mesecev v samotni celici, kar ga je duševno in telesno toliko oslabilo, da je trenutno za vsako delo nesposoben. Idealnemu agitatorju je želeli skorajšnjega okrevanja. Mož, ki je pod bivšo srbsko vladavino bil toliko poztvovalen, da se ni bal ječe, bo sedaj v osvobojeni Spodnji Stajerski stal gotovo med najboljšimi sodelavci za obnovo naše lepe zemlje.

□ **Friedau.** Arbeitsmaiden iz Arnfels-a pri Leibnitz-u so nam po 23 letih omogočile prvo nemško prireditve. S petjem, plesi, igrami, godbo ter gledališko igro »Die goldene Gans« so nam ta delovna dekleta nudila nekaj lepih in zabavnih ur.

□ **Cilli.** Pooblaščenec za občinsko upravo dr. Heidinger je z ozirom na potrebo pobiranja živalskih kužnih bolezni stavil predlog, da se pri naši mestni klavnici za

celo Spodnjo Stajersko uredi posebno klavnico za okužene domače živali. — Nova mestna občinska uprava pripravlja razen tega načrt za gradnjo modernega mestnega gospodarskega poslopja. Misljena je hiša za razne shrambe, garaže, delavnice itd., v kateri se bo nastanil tudi mestni pogrebni zavod. — Mesto bo zidalo tudi stanovanjske hiše, in sicer dobimo cel stanovanjski blok, ki bo stal na prostoru za mestnim gledališčem. Renovirali bodo nadalje hišo mestnega gledališča ter »grofijo«, kjer bo urenjen muzej in mestni arhiv.

□ **Mahrenberg.** Minulo soboto je v našem trgu umrl posestnik Franz Huber. Bil je star 68 let.

□ **Burgdorf bei Gomilsko im Santhal.** Pred tedni je naša lepa, vedno le na hmeljarstvo, sadjarstvo, poljedelstvo in živinorejo navezana vas Burgdorf, doživela največji dan v svoji zgodovini. Obiskala nas je skupina inženirjev, ki so si v imenu neke veletvrške iz Köln-a ogledali in takoj odkupili ozemlje, ki vsebuje za gradbena dela pripravno kamenje. Sedaj že gradijo potrebno dovozno cesto in industrijski železniški tir, po katerih se bo kamenje odvažalo. Že pri teh delih so zaposlili mnogo delovnih moči in kmetovozikov, ki lepo zaslužijo. Ko bo prišlo podjetje v pravi tok in se primerno razvilo, bo cela naša dolina gospodarsko obnovljena. Naši ljudje, ki jih je neka nemška tvrdka nekoč v Hamburg-u prevažala v obljubljeni deželo Ameriko s trebuhom za kruhom, imajo sedaj obljubljeni deželo doma. To je Velika Nemčija. — Razumljivo je, da bo radi tega po naših hribih in dolinah odmevala tista, ki se je spominjamo še iz časa skupnih bojev v svetovni vojni »Deutschland über alles«. Za vse to pa gre zasluga našemu velikemu Führer-ju.

OGLAŠUJTE!

MALI OGLASI

Cunje krojaške odrezke, staro železje in kovine, papir, ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (arovco) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 2

Jablus - Jabolčnik

Ako nimate pijače za domačo uporabo in ako Vam iste primanjkuje, naročite Jablus. Iz Jablusa si napravite izvrsten jabolčnik brez pravega sadjevca. Ker pošta paketov še ne sprejme, združite več ojemalcev in pridite s kolesi ponj. Jablus za 50 litrov stane 2 RM, za 100 litrov 4 RM. Čez tisoč pohvalnih dopisov. Franz Renier, Windisch-Landsberg. 50

Pozor! Kupim vsako količino starega železa, litnine, medenine, cinka, čina po najvišjih dnevnih cenah. Tvrška Just Gustinčič, Marburg a. d. Drau, Nagygasse 14, Telephon 21-30 in Thesen, vogal Pettauer-Triesterstrasse, Telephon 24-94. 90

Naročila

za zastave prevzame Hermann Höfer, Marburg a. d. Drau, Tegetthoffstrasse Nr. 11. 95

Malo

podeželsko hišo ali malo kmetijo v bližini Greis - Cilli se želi vzeti v najem. Ponudbe pod »Tüffer« na upravo lista.

Žagano in cepano vinogradno kolje

in krajnike prodaja lesna trgovina Pistor, Marburg a. d. Drau, Mühlgasse 18. 81

Srednje težki voz

dobro ohranjen, prodam za 175 RM (Din 3.500.—). Vinzenz Topolovetz, Schmiedmeister, Lichtenegg bei Peitau. 83

Motor na bencin, 3 HP

zelo ekonomičen, proda Martin Hrga, Rittenberg P. St. Leonhard bei Groß-Sonntag. 84

Proda se brezalkoholna restavracija na prometnem kraju. Naslov v upravi. 85

Plahte za konje, vozove, avtomobile, stojnice, kapuce za peke itd. izdeluje Ignaz Strauß, Brunndorf bei Marburg. (Dopisnica zadostuje). 86

Podkovska kovačija

z vsem orodjem, brez konkurence in na najboljšem prostoru, se odda kovaškemu mojstru proti primerni kavciji takoj v najem. Vprašati pri g. Langeršek, Missling. 82

Vsako količino medu

kupi medičar Ernst Gert, Marburg a. d. Drau, Herrengasse 13. 87

Nemščina, italijanščina

po lahki metodi. Individualen pouk. Zanimčen uspeh. Peric, Schillerstrasse 20 (Gregorčičeva), fotografski atelje. 88

Domačin v državni službi išče oskrbo pri družini. Pismene ponudbe na upravo lista. 89

Dekle pridno in pošteno, se sprejme takoj v službo. Predstaviti se je osebno pri: Salamun, trgovina, St. Urban bei Peitau. 91

Konjskega hlapca

oženjenega, treznega, poštenega in pridnega sprejme takoj Hunkar, lastelinstvo Mayturn bei Peitau.

Absolvent vinarske in sadjarske šole išče mesto za oskrbnika ali kaj sličnega. Zmožen vseli panog kmetijstva in hmeljarstva. Naslov v upravi. 96

Hlapca pridnega, večšega vinogradnega dela, sprejme Halbärth, Marburg a. d. Drau. Unterm Kalwarienberg. Nr. 2. 97

STAJERSKI GOSPODAR

si je doslej pridobil po vsem Spodnještajerskem veliko število čitateljev, naročnikov in oglaševalcev. Desettisoči našega lista grede na podeželje in tvorijo takorekoč most med našimi mesti in deželo. To ni nič čudnega, saj je »Štajerski Gospodar« kmetško glasilo, ki ga ne more pogrešati nobena hiša. Naš list tolmači duh novega časa, ki je napočil z osvoboditvijo Spodnje Štajerske, razen tega prinaša zanimiv ogled po svetovnih in vojnih dogodkih. Naš tednik je vsakokrat lepo opremljen s slikami in nudi vsled svoje pestrosti zares vsakemu čitatelju mnogo dobrega čtiva. »Štajerski Gospodar« spada radi tega v vsako hišo našega lepega podeželja.

Ribolovsko društvo Cilli

Ribolovske karte

ki jih je izdalo imenovano društvo, izgubijo do nadaljnjega svojo veljavo ter jih je oddati pri komisaričnem voditelju društva inž. Erich Greinerju, tovarna Westen, Gaberje. Ponovna izdaja ribolovskih kart bo naznanjena z oklicem. Prebivalstvo se opozarja, da se bo proti neopravičenim ribičem strogo postopalo.

Komisarični poverjenik za ribarstvo, za Kreis Cilli
Ing. Erich Greiner

94

Cestni gradbeni urad Cilli

naznanja, da se izplačujejo računi samo v torek med 8. in 12. uro.

Ob sobotah se stranke ne sprejemajo.

Strassenbauamt Cilli

Cilli, Seilergasse 2

93